

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปราโมทย์ ปรีไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2551

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

บทคัดย่อ
ของ
ปราโมทย์ ปรีไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2551

ปราโมทย์ ปรีไทย (2551). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3. ปรินุณานิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พิงโพธิ์ทอง.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน อาชีพของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ 1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. แบบสอบถามความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 3. แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในระดับมาก คือ ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ แต่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ
2. นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียนต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน แต่อาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

RECREATION ACTIVITIES MANAGEMENT NEEDS SCHOOL VOCATION
STUDANT FOR THE PRIVATE COMMITTEE OFFICE THE BANGKOK 3
EDUCATION SERVICE AREA

AN ABSTRACT
BY
PRAMOTE PREETHAI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

May 2008

Pramote Preethai. (2008). *Recreation activities management needs of high school vocation student for the private committee office in the Bangkok 3 education service area*. Master thesis , M.S. (Recreation Management). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Panomsak Sawatpong , Assist. Prof. Kanokvadee Peungphotong.

The purposes of this research were to study and compare the recreation activities management needs of high school vocation student for the private committee office in the Bangkok 3 Education service Area in accordance with the following variables : sex , academic level , major study , guardian occupation. The sample group of this study was 600 student. The research instrument for data collection was three section questionnaire , including 1. Status of the sample 2. five rating scale quest : on air of recreation activities management needs of high school vocation student for the private committee office in the Bangkok 3 education service area , 3. Open ended questions for the sample 's suggestions and comments. The data were statistically analyzed by percentage , mean , standard deviation , t – test and one way analysis of variance.

The results of the research were as follow :

1. The recreation activities management needs of high school vocation student for the private committee office in the Bangkok 3 education service area over all in high level. When consideration in each aspect found that the recreation activities aspect was in medium level , but the policy and objective of recreation management aspect , the place , equipments and facilities aspect and service personnels aspect were in high level.

2. There were significant difference of vocation student in vocational of guardian concerning recreation activities management needs of high school vocation student for the private committee office in the Bangkok 3 education service area at level. 05 , but no significance in sex , academic level , and major study.

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปราโมทย์ ปรีไทย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

ของ
ปราโมทย์ ปรีไทย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่.....เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์)

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวิทย์ พึ่งโพธิ์ทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ุ หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์ ดร.กนกวรรณ ชัยวานิช และอาจารย์โกศล วงศ์สวรรค์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา คณะครูอาจารย์ ตลอดจนนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาทั้ง 20 แห่งที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนผู้วิจัย และยังให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พล.ต.อดุลเดช พิทักษ์สรยุทธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอำนวยการศิลป์ ธานี ได้ให้ความเมตตาช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องการศึกษา และทายาทอาจารย์จิตร ทั้งบุตรทุกคน

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในปริญญานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ พี่ น้อง ทุกคนตลอดจนคุณชรัส ปรีไทย ภรรยาอันเป็นที่รักที่คอยให้การสนับสนุน ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนทำให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้ประสบความสำเร็จ

ปราโมทย์ ปรีไทย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	7
แนวคิดและหลักการนันทนาการ.....	10
ความหมายของนันทนาการ.....	12
ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ.....	13
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ.....	26
กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียน.....	32
โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน.....	33
การจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	38
งานวิจัยในประเทศ.....	41
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
กำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	101
บทย่อ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	113
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	124

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3.....	48
2	จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกโดยลักษณะทั่วไป (n = 600).....	53
3	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ (n = 600).....	55
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 600).....	56
5	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (n = 600).....	57
6	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ (n = 600).....	58
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน (n = 600).....	59

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600).....	60
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600).....	62
10	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600).....	64
11	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600).....	66
12	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา (n = 600).....	68
13	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา (n = 600).....	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

14	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา (n = 600).....	72
15	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา (n = 600).....	74
16	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600).....	76
17	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600).....	78
18	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600).....	80
19	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600).....	82

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง (n = 600).....	84
21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600).....	86
22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600).....	88
23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600).....	90
24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา อาชีพผู้ปกครอง (n = 600).....	92
25 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหาร คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600).....	94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา (n = 600).....	95
27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาที่เรียน (n = 600).....	96
28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร อาชีพผู้ปกครอง (n = 600).....	97
29 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง (n = 600).....	98

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แนวนโยบายของรัฐที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) คือการพัฒนาคนและการคุ้มครองทางสังคม จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพและมีสุขภาพแข็งแรง เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย รู้หน้าที่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมในทุกๆระดับ ที่สำคัญคือสถาบันครอบครัว องค์การทางศาสนา องค์การส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สื่อมวลชนและประชาชน เพื่อให้มีการพัฒนาพลังปัญญา ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย มีการพัฒนาสังคมให้มีประสิทธิภาพ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเสริมสร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนากลไกที่ทำให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม(แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9. 2545-2549 : 66)

เยาวชนถือว่าเป็นกำลังอันสำคัญยิ่งของชาติของชาติในอนาคต เยาวชนที่กำลังเติบโตควรได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สังคมและสติปัญญา รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเยี่ยมส่งผลให้เยาวชนมีพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อการสนับสนุน เพื่อน ครอบครัว สังคม ศาสนา วัฒนธรรมของประเทศ และปัจจัยประการหนึ่งที่มีบทบาทต่อเยาวชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเป็นปัจจัยที่เยาวชนควรจะมีสิทธิ์ที่จะได้เลือกและรับในสิ่งที่ตนเองชอบ และพึงพอใจ ปัจจัยนั้น คือ นันทนาการ(พุทธานุสร จิระชนาภทร.2549 : 1)

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งปัจจัยหนึ่ง ที่ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาให้มีคุณภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ วิธีการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ผลทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ จึงจำเป็นต้องดำเนินการทั้งด้านสุขภาพ และการศึกษาควบคู่กันไป โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยในปัจจุบันได้ เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมากเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการผ่อนคลายจากความตึงเครียดอันเกิดจากการทำงานในชีวิตประจำวัน กิจกรรมนันทนาการที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาบุคคลนั้น มีหลากหลายรูปแบบ ดังนั้นการศึกษาถึงกิจกรรมนันทนาการในแต่ละประเภท ให้สอดคล้องกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญมาก กล่าวคือ เมื่อทราบความต้องการกิจกรรมนันทนาการที่แท้จริงแล้ว จึงสามารถจัดสรรกิจกรรมนันทนาการในแต่ละประเภท เพื่อตอบสนองความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการได้อย่างเหมาะสม

จากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กรุงเทพฯ จึงกลายเป็นแหล่งรวมกิจกรรมสำคัญทุกประเภท กล่าวคือ เป็นเมืองหลวง เมืองท่า เมืองอุตสาหกรรม เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง ศูนย์กลางธุรกิจ ศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นที่ตั้งของที่ทำการรัฐบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย เป็นสังคมเมืองแบบทุนนิยม ทำให้ครอบครัวมีหน้าที่ดูแลควบคุมแนะนำ ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เปราะบางที่จะให้ทุกชีวิตในครอบครัว มีความเข้มแข็งและอยู่รอด ค่อย ๆ ลดหายไปจากชีวิตครอบครัวในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ ความผูกพันของบุคคลในครอบครัวลดน้อยลง หน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรหลานได้กลายเป็นหน้าที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียน สถานศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น เป็นกลุ่มที่บิดามารดาจะต้องให้ความดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ กลับได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้เด็กในวัยเรียนนี้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น หนีเรียน เที่ยวเตร่ตามสถานบริการ และห้างสรรพสินค้า ก่อการทะเลาะวิวาท จับกลุ่มมั่วสุม เสพย์ของมีนมและประพัตินในทางชั่ว

การจัดการศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนามนุษย์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขอันยั่งยืนของมนุษย์เอง และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ จำเป็นที่จะต้องพัฒนามนุษย์ให้เป็นไปในลักษณะที่พึงปรารถนาของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ .2539 : 13) ในชีวิตประจำวันของเยาวชน ประกอบด้วยการเรียนการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ยังมีเวลาเหลือจากการเรียนการศึกษาอีก เวลาว่างที่เหลือนั้นเป็นเวลาที่สำคัญต่อการประกอบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนให้มากขึ้น ความสำคัญของนันทนาการจะเห็นได้จาก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิโลก (Convention on the rights of the childs) ข้อที่ 29 คือการศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพ ข้อที่ 31 เด็กจะต้องได้รับสิทธิของเด็กที่จะต้องการพักและเวลาพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรม การละเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็ก การมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ (บรรจง คณะวรรณ. 2531 : 16-17) ด้วยเหตุที่กิจกรรมนันทนาการเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ให้สมบูรณ์มีประสิทธิภาพ เพื่อดำรงชีวิตในสังคมและเน้นสมรรถภาพของกำลังคนในการพัฒนาประเทศ สภาพปัจจุบันโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากและมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ที่ทำให้ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน เป็นจำนวนมาก สำหรับในเขตพื้นที่การศึกษา 3 นั้น นักเรียนมาจากครอบครัวและสังคมที่แตกต่างกัน การดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นปัญหว่านักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านใด มากหรือน้อยเพียงใด จะได้จัดบริการกิจกรรมนันทนาการได้อย่างเพียงพอ และยังเป็นสื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมู่คณะต่างโรงเรียนได้พบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และทัศนคติ อันก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจอันดีต่อกัน ป้องกันการติดสารเสพติด การหนีโรงเรียน สื่อออนไลน์ การพนัน และที่สำคัญการก่อการทะเลาะวิวาทให้หมดไป ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการจึงได้ศึกษา ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักเรียนและโรงเรียนอาชีวศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 อีกทั้งเป็นการสนองความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนอาชีวศึกษาในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3

ความสำคัญของการวิจัย

ได้ทราบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อจะได้นำข้อมูลไปดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2550 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำนวน 28 โรงเรียน ได้จำนวนทั้งสิ้น 29,058 คน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. พ.ศ. 2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเคริจซ์ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ประชากร 29,058 คน ได้จำนวน 385 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูล 600 คน

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 ชั้นปีที่ศึกษา
 - 1.3 สาขาวิชาที่เรียน
 - 1.4 อาชีพของผู้ปกครอง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความสนใจและความประสงค์ของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนอาชีวศึกษา
2. การจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ
 - 2.1 นโยบายและวัตถุประสงค์ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน
 - 2.2 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง บริเวณที่ใช้จัดกิจกรรม ทั้งกลางแจ้ง และในร่ม รวมถึงเครื่องใช้ และบริการสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น น้ำดื่ม ห้องน้ำ เป็นต้น
 - 2.3 บุคลากรผู้ให้บริการ หมายถึง อาจารย์ ครู วิทยากร ผู้นำนักเรียนทำกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.4 ประเภทกิจกรรมนันทนาการ
3. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ลักษณะธรรมชาติของกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ที่จัดหลากหลายชนิดมาอยู่รวมกัน โดยพิจารณาเลือกจากลักษณะธรรมชาติที่คล้ายคลึงกัน สำหรับในการวิจัยนี้ กำหนดไว้ 9 ประเภท ดังนี้
 - 3.1 กีฬา หมายถึง กีฬาที่จัดให้มีการเล่นและแข่งขันกันตาม กฎ กติกา มารยาททางกีฬา ได้แก่ บาสเก็ตบอล วอลเลย์บอล เซอร์บอล เปตอง แต่เน้นการจัดในแง่ความสนุกสนาน สบายสามัคคี อาจมีการดัดแปลงบางส่วนออกบ้าง
 - 3.2 เกมในร่ม หมายถึง ประเภทเล่นเกมเบ็ดเตล็ด โดยใช้สื่ออุปกรณ์ ที่ใช้บริเวณสถานที่น้อย เพื่อส่งเสริมพัฒนาความคิดอ่าน เช่น เกมหมากกระดาน เกมปาเป้า เกมการเคลื่อนไหวเบา ๆ ในร่ม
 - 3.3 ดนตรีและเพลง หมายถึง สิ่งที่สร้างความบันเทิงในอารมณ์ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง เล่นดนตรี ร้องเพลงเอง และฟังทั้งดนตรีและเพลง
 - 3.4 ศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ด้วยมือหรืองานศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ เช่น การประดิษฐ์เครื่องใช้ การเย็บปักถักร้อย การปั้น การวาดภาพ

3.5 เต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ หมายถึง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพทั้งกายและใจพร้อม ๆ กัน รวมทั้งสามารถจัดในร่มและกลางแจ้ง เช่น ลีลาศ นิยมเพื่อเข้าสังคม การเต้นแอโรบิค

3.6 กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลได้ใกล้ชิดธรรมชาติ สภาพแวดล้อม โดยมีการผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น การอยู่ค่ายพักแรม การท่องเที่ยวหรือทัศนศึกษา กิจกรรมประเภทผจญภัย

3.7 กิจกรรมทางสังคม หมายถึง งานพบปะสังสรรค์ งานแสดงความยินดีในโอกาสต่าง ๆ

3.8 กิจกรรมประเภทวรรณกรรม หมายถึง การอ่าน การพูด การเขียน เช่น การอ่านหนังสือการ์ตูน นวนิยาย สารคดี โต้เวที การอภิปราย แต่งกลอน เรียงความ

3.9 กิจกรรมอาสาสมัคร การบริการช่วยเหลืองานในโรงเรียน ชุมชน สังคม

4. เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพทางเพศ ของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่การศึกษา 3 ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4.1 เพศชาย

4.2 เพศหญิง

5. ชั้นปีที่ศึกษา หมายถึง นักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ตั้งแต่ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 – ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

6. สาขาวิชาที่เรียน หมายถึง สาขาวิชาที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเปิดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 – ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3

6.1 บัญชี

6.2 การตลาด

6.3 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

6.4 การท่องเที่ยว

7. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ให้กับครอบครัวแบ่งเป็น ดังนี้

7.1 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยได้รับค่าตอบแทน

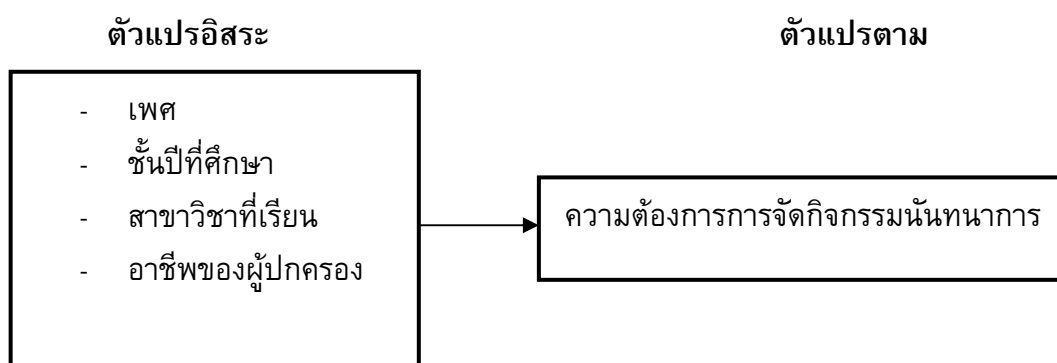
7.2 ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพธุรกิจตนเองหรือร่วมทำธุรกิจกับผู้อื่น

7.3 อาชีพรับจ้าง หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้างจากนายจ้าง หรือบริษัท ห้างร้าน ที่ไม่ใช่หน่วยงานของราชการ

8. นักเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง นักเรียนอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

9. โรงเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำนวน 28 โรงเรียน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีสาขาวิชาที่เรียนต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา
ปีการศึกษา 2550 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวคิดและหลักการนันทนาการ
3. ความหมายของนันทนาการ
4. ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ
5. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
6. กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียน
7. โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
8. การจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

อรุณ รัชธรรม (2527 : 67) ได้อธิบายความต้องการและความแตกต่างของมนุษย์ไว้ว่า เพราะความต้องการนี้เองที่เป็นตัวผลักดันให้มนุษย์ต่อสู้ดิ้นรนและทำทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการของตัวเอง ขนาดของการต่อสู้ดิ้นรนก็จะขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจความต้องการของมนุษย์ เพื่อจะได้บำบัดความต้องการเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์จึงเป็นทฤษฎี

สุชา จันทรเฒ (2529 : 105) กล่าวว่า มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้บรรลุความต้องการตามความประสงค์ก็จะรู้สึกนิยม ชมชื่น และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตามความต้องการเป็นเครื่องกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเพื่อสนองความต้องการหรือความจำเป็นให้จงได้ โดยแบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ได้ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย ประกอบด้วย ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศหายใจ การขับถ่าย การเคลื่อนไหวและการพักผ่อน เป็นต้น
2. ความต้องการทางอารมณ์ และสังคม ประกอบด้วย ความต้องการความรัก ความปลอดภัย อิสรภาพและความสำเร็จ
3. ความต้องการทางสติปัญญา

ทฤษฎีความต้องการกล่าวถึงปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการ ได้แก่ทฤษฎีดังต่อไปนี้

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 112-113) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์ สรุปได้ว่าการแสดงพฤติกรรมมนุษย์นั้นเกิดจากความต้องการและความพึงพอใจ เมื่อได้รับการตอบสนอง เขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (A Theory of Human Motivation) ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ได้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการและต้องการมีอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีกความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับชั้น ตามลำดับความสำคัญ (Hierarchy of Needs) กล่าวคือเมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงขึ้นต่อไป ซึ่งได้แบ่งเป็นชั้นได้ 5 ชั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์ได้แก่ ปัจจัยสี่ กล่าวคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และรวมสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน การประกอบกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการมั่นคงและปลอดภัย (Security and Safety Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการรู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้าน เช่น รวมกลุ่มสมาชิก การติดต่อปฏิสัมพันธ์กันและรักใคร่แสดงออกถึงความ เป็นมิตร เป็นกลุ่มเดียวกัน ให้บุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกในสังคม เช่น สโมสร คลับ หรือกลุ่มไม่เป็นทางการ

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับ (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้เป็นขั้นที่มนุษย์พร้อมบริบูรณ์แล้ว ทุกสิ่งอย่าง มีครบครันที่ดี มีรากฐานที่ดี ทั้งนี้ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierarchy Theory) หลุยส์ จาปาเทส (2533 : 40-41) เป็นผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ในค.ศ. 1972 หรือทฤษฎี อี อาร์ จี (ERG : Existence Relatedness-Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับชั้นของ Maslow เข้าปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ชั้นของมาสโลว์เหลือเพียง 3 ลำดับชั้น เป็นทฤษฎี อีอาร์ จี ของอัลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory Alderfer) ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎีดังนี้

1. ความต้องการอยู่รอด (Existence Needs) คือ ความต้องการพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคน เพื่อการอยู่ได้หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาข้อนี้ได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง

2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness Needs) คือความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบ ๆ ตัวและบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอร์เฟอร์ (Social Needs Alderfer) ได้ให้ความสำคัญความต้องการข้อนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการพื้นฐานเท่านั้นแต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่มหรือหมู่พวกนั้นมีความจำเป็น

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) คือความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 ของความต้องการตามลำดับ ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสุขสูงสุดของชีวิตของมนุษย์ชาติตนเอง

สำหรับโนส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2538 : 91 ; อ้างอิงจาก Knowles. n.d. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงทนของร่างกาย ในทางการศึกษาผู้ใหญ่ คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนึ่งสื้อเล็กเกิน เสียงสูง เบา เกินไป เก้าอี้แข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้ อาจจะไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พาไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าในอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่น ๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษา พบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานทำหรือตนให้เป็นประโยชน์ได้

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว สัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องผจญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อน ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งได้รับผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จำเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขา ความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่าง ๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) และโนลส (Knowles) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องกันเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์เพราะในปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีมากขึ้น มนุษย์เปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การนำเครื่องจักรมาใช้แทนพลังงานจากมนุษย์มีมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อและพลังงานในร่างกายจึงลดปริมาณลงมาก ทำให้สมรรถภาพลดลง เป็นผลทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตใจและร่างกายลดลง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานก็ตามไปด้วย

แนวคิดและหลักการนันทนาการ

การนันทนาการ เป็นการจัดการต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการในประเภทต่าง ๆ เป็นขบวนการของการกระทำของอวัยวะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหวหนักบ้าง เบาบ้าง ได้ใช้สมอง เน้นพัฒนาจิตใจ อารมณ์ควบคู่ไปกับสุขภาพร่างกาย โดยใช้เครื่องมือและกิจกรรม นันทนาการเป็นสื่อไปสู่เป้าหมาย เช่น การเล่นเกม การเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน การท่องเที่ยว การเดินป่า ส่องนกตกปลา การร้องเพลง เป็นต้น การประกอบกิจกรรมต่าง ๆ นั้นเป็นการตอบสนอง

ความต้องการทางกายและจิตใจควบคู่กันไป อันเนื่องมาจากร่างกายขาดแคลน โดยเฉพาะความเครียดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการทำงานอย่างหนัก โดยใช้ร่างกายหรือสมองก็ตาม ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 17) กล่าวว่าร่างกายต้องการฟื้นคืนสภาพเดิมภายหลังได้ใช้ร่างกายกล้ามเนื้อ สมอง และจิตใจอย่างตรากตรำ จนเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จึงทำให้ร่างกายใคร่อยากได้ความสดชื่นใหม่หรือสร้างพลังขึ้นมาใหม่ เพื่อทดแทนในรูปแบบของการเล่น การแสดงออก ดนตรี ศิลปะหรืองานอดิเรกหรือท่องเที่ยว

ดังนั้นทำให้มีนักศึกษา นักสังคมศาสตร์ต่างก็มีแนวคิดในการจัดการนำกิจกรรมนันทนาการมาเป็นปัจจัยในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิต โดยจัดร่วมกับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับก่อนอนุบาล จนกระทั่งถึงอุดมศึกษาและนอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเวลาเรียนด้วย

กำโชค เผือกสุวรรณ (2538 : 41) กล่าวว่า การนันทนาการเป็นกระบวนการในการจัดการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลโดยใช้กิจกรรมประเภทต่าง ๆ เป็นสื่อและจัดได้ทั้งทั้งในสถานศึกษาและภายนอก ดังจะเห็นได้ว่า มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อมวลชนจัดบริการยามเย็น กลางคืน หรือวันหยุดราชการที่จัดโดยรัฐและเอกชนมากมาย เช่น กิจกรรมบันเทิง การท่องเที่ยว การดนตรี และการแสดง กีฬายามเย็นตามหน่วยงานต่าง ๆ รายการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ความต้องการของมนุษย์และองค์การปรารถนาอย่างแรงกล้าทุกวันเวลา

อนึ่งในการจัดการนันทนาการนั้นมิใช่เป็นแค่เพื่อจัดให้ให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นเท่านั้น จะต้องมึระบบของการบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือต้องบริหารจัดการบุคคลที่ทำหน้าที่ธุรการสำนักงานเพื่อการบริการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเพื่อก่อให้เกิดการจัดการกิจกรรมนั้นๆ และต้องจัดการกับบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางนันทนาการโดยเฉพาะ แต่ละประเภทของกิจกรรมด้วย นอกจากนั้นจะต้องบริหารจัดการด้านปัจจัยอื่นๆ ให้ครบองค์ประกอบของการบริหารจัดการเช่น บริหารจัดการด้านนโยบายและวัตถุประสงค์,ด้านสถานที่เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่างๆ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ดังนั้นต้องทำการจัดการเชิงระบบ เหมือนการจัดการงานทั่วไป เป็นแต่งงานนี้เป็นเรื่องเฉพาะโดยถือว่ากิจกรรมต่างๆ เป็นเครื่องมืออันสำคัญที่ต้องนำมาบริหารนั่นเอง

หลักสำคัญในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ทั้งโดยทั่วไปและอย่างเฉพาะทาง เป็นเป้าหมายหลักคือ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน พัฒนาสุขภาพกายและจิตใจ สร้างลักษณะนิสัยแห่งความเป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่งดงาม ดังนั้นการให้กิจกรรมแก่ผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการจะต้องจัดการอยู่บนพื้นฐานสำคัญ คือ

1. มีกิจกรรมให้ทุก ๆ คนได้กระทำ
2. จัดการในเวลาว่างหรือเวลาอิสระ
3. กิจกรรมที่ไม่ใช่ไม่ทำลายสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. ไม่ผิดศีลธรรม

ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 27-28) กล่าวว่าการจัดการนันทนาการให้สมบูรณ์และบรรลุเป้าหมายโดยสมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบแห่งการจัดการ ดังนี้

1. นันทนาการต่าง ๆ จะต้องมีความเหมาะสมได้กระทำ
2. กิจกรรมต้องเป็นรูปแบบและมีกระบวนการ
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องสมัครใจ
4. สามารถเกิดขึ้นได้ในเวลาที่ไม่จำกัด
5. กิจกรรมยืดหยุ่นได้ และต้องสนองความต้องการได้อย่างพอใจ สามารถลด

ความเครียด และเพิ่มสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

6. เป็นเวลาที่ว่างอิสระตามแต่ละบุคคล

ความหมายของนันทนาการ

มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพนันทนาการและการศึกษาทั่วไปให้ความหมายเกี่ยวกับนันทนาการไว้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

จันทร์ ผ่องศรี (2530 : 6-7) ให้ความหมายว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลินใจ สาระทางการพัฒนาอารมณ์ และทำให้เป็นคนที่มีความสุขจิตสมบูรณ์ได้ด้วย

ฟอง เกิดแก้ว (2532 : 14) กล่าวว่านันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความใกล้ชิดกับการพลศึกษามาก สามารถพัฒนาบุคคลที่เล่นนันทนาการให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพกายและจิตใจดีมีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานผ่อนคลายตึงเครียดทั้งตนเอง และเพื่อนร่วมงานหรือร่วมกิจกรรม

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2532 : 18) กล่าวว่านันทนาการนั้นเน้นในเรื่องกิจกรรม กระทำในยามว่าง โดยใช้ความสมัครใจเป็นหลัก ไม่มีการบังคับ และได้รับความพึงพอใจ เพลิดเพลินใจจากกิจกรรมเป็นหลักสำคัญ

บรรจง คณะวรรณ (2532 : 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพิ่มทักษะ ประสบการณ์และ การเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่หรือเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตัวเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือลดน้อยลง กลายเป็นคนใหม่ที่มีพลังมีความสุขที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมจะทำงานหรือเผชิญโชคต่อไป

กาโซค เผือกสุวรรณ (2538 : 12) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกระบวนการของการจัดการกิจกรรมให้กับผู้ร่วมกิจกรรมได้รับความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ ทั้งนี้ต้องมีกิจกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเครื่องมือ และต้องเน้นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสุขภาพ ไม่ผิดศีลธรรม จัดในเวลาและโอกาสที่ทุกคนมีเวลาว่างโดยแท้จริง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 17-20) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลายลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่น และมีพลังขึ้นมาใหม่ ได้จากการเล่น ดนตรี การแสดงออกทางกีฬา ศิลปะ งานอดิเรก
2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มีกระบวนการ (Process) ในการพัฒนาประสบการณ์หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือสังคมโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในช่วงเวลาอิสระ อย่างสมัครใจ
3. นันทนาการ หมายถึง สวัสดิการทางสังคม (Social Welfare) ที่จัดบริการทางสังคมให้กับประชาชนโดยรัฐ เช่น จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนอุทยาน สวนสาธารณะ เป็นต้น
4. นันทนาการ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลในช่วงเวลาว่าง โดยนำรูปแบบของกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนา และมีความมุ่งหวังเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

อัฒชินันท์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 24 ; อ้างอิงจาก Hutchinson.n.d.) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในการใช้เวลาว่างหาประสบการณ์ เพื่อสร้างความพึงพอใจในแต่ละบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการ

แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 26 : อ้างอิงจาก Nash.n.d. 1996) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสื่อสำหรับการตอบสนองความพึงพอใจ ตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับ และความกดดันภายใน โดยที่กิจกรรมนันทนาการที่เรียกว่า “ลีลาชีวิต เพื่อเน้นนันทนาการ” Recreation Life Style”

ดังนั้น จากความหมายของนันทนาการ ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงสรุปได้ว่า นันทนาการเป็นได้ทั้งกิจกรรมและวิชาการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มีกระบวนการจัดกระทำทำให้บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ได้พัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน คลายเครียด เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพใจและกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังยืน ทั้งนี้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการประเภทชนิดต่าง ๆ เป็นสื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ พัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และร่างกาย

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
2. นันทนาการ คือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล
3. การเล่นหรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันเมื่อเจริญวัยขึ้น
4. ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง
5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน

6. นันทนาการเป็นวิธีการหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสุขในชีวิตกับการงาน การพักผ่อน ความรักและการเคารพนับถือซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์

ฟอง เกิดแก้ว (2527 : 30) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการมีวัตถุประสงค์ ในการมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ ด้วยกัน คือ พัฒนาสุขภาพ มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นพลเมืองที่ดี และพัฒนาตัวบุคคล

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527) ได้สรุปถึงคุณประโยชน์ของนันทนาการ ไว้ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้บุคคลและชุมชนได้รับความสุข สนุกสนาน มีความสุขในชีวิต และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้บุคคล และชุมชนพัฒนาสุขภาพจิต และสมรรถภาพทางกายที่ดี เกิดความสุขของชีวิต

3. ช่วยป้องกันปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในทางไม่พึงประสงค์ของเยาวชนและเด็กการพัฒนาพฤติกรรมและเยาวชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ และเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในอนาคต กิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเลือกได้ตามความสนใจและได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

ไวช์คอปฟ์ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์ 2527 : 80 – 81; อ้างอิงจาก ; Weiskopf : 1980) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยาเป็นที่ยอมรับกันว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพเดิมได้เร็ว นอกจากนี้ นันทนาการยังช่วยลดความคับข้องใจ หรือความวิตกกังวล

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม และกีฬาจะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อ และระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมมีการทำงาน และรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงานเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

ซูซีฟ เยาวพัพน์ (2543 : 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ สรุปเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งทางกายและจิตใจ เนื่องจากในชีวิตประจำวันของแต่ละคนเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย จึงทำให้คนเราละเลยต่อการออกกำลังกาย ร่างกายจึงไม่มีความแข็งแรงสมบูรณ์และทรุดโทรมได้ง่าย ดังนั้น นันทนาการในด้านการออกกำลังกาย จึงช่วยส่งเสริมให้ร่างกายมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น ส่วนทางด้านจิตใจก็ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดลง ลดความวิตกกังวล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือทำงานต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม กระตุ้นให้มีการแสดงออก และช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงานได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการบางอย่างนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น เช่น การปลูกต้นไม้ จัดสวน ทำสวนครัว วาดภาพ เขียนการ์ตูน สะสมแสตมป์ และยังช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวทางอ้อมอีกด้วย และในบางครั้งก็มีส่วนช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอันเป็นการเพิ่มความรักความอบอุ่นแก่ครอบครัว จากการที่ใช้นันทนาการเป็นสื่อกลาง

3. ประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสาธารณประโยชน์ ช่วยให้มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นการเพิ่มคุณธรรมแก่บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ทำให้เขาเหล่านั้นมีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ลดความเห็นแก่ตัวลงส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพ การที่บุคคลได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมด้วยกัน ทำให้สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และลดช่องว่างระหว่างสถานภาพที่แตกต่างกันได้ สร้างความเป็นมิตร เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ความสุขความสงบของสังคมก็จะเกิดขึ้น เช่น การเล่นกีฬา เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ การจัดนิทรรศการ และการจัดการแสดงของโรงเรียน เป็นต้น ลดปัญหาการประพฤติผิดศีลธรรมหรือปัญหาอาชญากรรม เพราะเด็กและเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยของตนให้เป็นที่พึงปรารถนาต่อสังคม

พีระพงศ์ บุญศิริ (2542 : 37) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการดังนี้

1. ให้ความสนุกสนาน พบกับความสุขในชีวิตและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตแจ่มใส
3. ช่วยป้องกันและลดปัญหาอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็กกำจัดความไม่สงบสุขของสังคม

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี รู้จักบำรุงสุขภาพ มีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัวรู้จักเอื้อเฟื้อเสียสละ

ช่วยเหลือกัน

5. ช่วยในการฝึกฝนคนป่วย สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
6. ช่วยสร้างความรักความสามัคคีในกลุ่ม ในชุมชนและสังคม
7. ช่วยสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ความสวยงามของสถานที่ ซึ่งจัดเพื่อ

นันทนาการจะเป็นแหล่งทางธรรมชาติที่ดี

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527 : 51 – 55) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการโดยสรุป ดังนี้

1. ช่วยให้คนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้กรรมกรได้พักผ่อน
3. ช่วยในทางสุขภาพจิต
4. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและความประพฤติพาลเกรของเด็ก
5. ช่วยบำรุงขวัญ ความแข็งแรง และความอดทนของทหาร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของนันทนาการ

1. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยคลายเครียด พักผ่อนหย่อนใจ
3. เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์
4. ช่วยสังคมปลอดอาชญากรรมและสิ่งเสพติด
5. ช่วยให้เกิดความสามัคคีเป็นหมู่คณะส่งผลให้การทำงานทุกอย่างประสบความสำเร็จ

ได้โดยง่าย

6. ส่งเสริมสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อดทน

กิจกรรมนันทนาการ เป็นกระบวนการหรือเครื่องมือในการจัดกระทำกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม อันมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องศึกษา และเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือบุคคลที่พึงประสงค์ต้องการอย่างแท้จริง จึงจะเกิดประโยชน์ และมีคุณค่าของการดำเนินการประกอบกิจกรรมนันทนาการนั้น ๆ ซึ่งแต่ละประเภทของกิจกรรมนันทนาการจะมีคุณค่าแตกต่างกันออกไป ดังที่ปรีชา อุทิสัน (2544 : 12) กล่าวว่า ดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งซึ่งผู้ประกอบกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมแล้วจะพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจสูงกว่ากิจกรรมการเล่นที่ต้องเคลื่อนไหว เช่น เล่นกีฬา หรือวิ่งออกกำลังกายอื่น ๆ และกำโชค เผือกสุวรรณ (2538 : 18-19) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการจะมีประโยชน์และคุณค่าอยู่ในตัวกิจกรรมนั้น ๆ อยู่แล้ว เพียงแต่ผู้สนใจปรารถนาจะไปหยิบยกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แต่ละบุคคลอย่างไร เช่น บุคคลผู้หนึ่งทำงานเป็นผู้บริหารทำงานใช้สมองทั้งวันเครียดเป็นอย่างมาก อารมณ์หงุดหงิดจนเฉียว เมื่อได้ไปเดินรำหลังเลิกงาน บุคลิกลักษณะที่ปรากฏไม่งดงามหายไปอย่างปลิดทิ้งโดยทันที อันนี้ก็เป็นการตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นที่จะเลือกกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนอง ผู้บริหารบางคน

ที่มีอาการเครียดเหมือนกัน ระบายความเครียดหลังเลิกงานโดยการไปดูภาพยนตร์สนุก ๆ หรือดูการแสดงละครหรือทำงานอดิเรกอื่น ๆ ก็ได้

ดังนั้น โดยรวมแล้วประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการสามารถมองได้เป็นสองลักษณะ คือ ลักษณะแรกคุณค่าโดยตรงโดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดใดล้วนแล้วแต่พัฒนาและเสริมสร้างอารมณ์สุขสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งสิ้น ลักษณะที่สองมีคุณค่าเฉพาะเป็นการสนองความต้องการที่บุคคลนั้น ๆ เลือกเองตามความสมัครใจ เพื่อบำบัดเติมในส่วนที่ขาดแคลนทั้งกายและจิตใจ ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 38-40) สรุปคุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการแต่ละประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปะหัตถกรรม

กิจกรรมศิลปะหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยมือหรืองานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม จึงหมายถึงงานด้านศิลปะต่าง ๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลารว่างและมิได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างให้แก่ชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

1. ใช้เวลารว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้ตนเองมีคุณค่า
2. ผ่อนคลายความเครียด เปลี่ยนบรรยากาศ
3. เพลิดเพลิน สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์สุข
4. มีความคิดสร้างสรรค์ เหมาะแก่บุคคลทุกระดับวัย
5. ฝึกความอดทน ใจเย็นมีความพากเพียรพยายาม
6. ทำให้เกิดสมาธิในการทำงาน
7. ประหยัด สามารถนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดของใช้ใหม่ได้
8. เพิ่มทักษะการใช้มือและนิ้วมือ ประสานงานสมองในการประดิษฐ์ วาดปั้น

สิ่งต่าง ๆ

2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา

เกมและกีฬานั้นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหวสติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกาย ในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบางกิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ลูกบอล ลูกเต๋า ฯลฯ โดยมากมักจะจัดกิจกรรมประเภทนี้ในสถานที่ต่าง ๆ เป็นบริเวณกว้าง เช่น สนามหญ้า โรงยิมเนเซียม ลานกว้าง เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา จึงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น และท้าทายความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

1. ได้ออกกำลังกาย ทำให้มีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น
2. ช่วยให้ผ่อนคลายจากความวิตกกังวลและความเครียด
3. สุขภาพแข็งแรง มีชีวิตยืนยาว
4. สร้างมนุษยสัมพันธ์

5. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
6. รูปร่างทรวดทรงดี ทำให้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
7. ใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์ ลดการสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคม
8. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
9. ฝึกความอดทน
10. ทดสอบสมรรถภาพทางกาย
11. ปราศจากโรคภัย
12. ฝึกความเป็นผู้นำ

3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ

เป็นกิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงของมนุษย์ในความสามารถที่จะเคลื่อนไหว ซึ่งท่าต่าง ๆ ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของกิจกรรมในชีวิตโดยมนุษย์และวัฒนธรรม การเต้นรำ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ความสุข เสียใจ ความรัก สงคราม การบูชา ฯลฯ ซึ่งจำแนกระหว่างการเคลื่อนไหวและการเต้นรำไว้ดังนี้ คือ

1. ผ่อนคลายความเครียด สนุกสนาน เพลิดเพลิน
2. พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว และการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี
3. ให้มีโอกาสนในการเข้าสังคม
4. มีสมาธิที่ดีขึ้น
5. มีความคิดสร้างสรรค์
6. ให้อารมณ์ผ่อนคลาย พยายามและรับผิดชอบ
7. เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
8. ส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง
9. มีบุคลิกภาพที่ดี
10. ทำให้มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาสมรรถภาพทางกายทุกด้าน
11. รับรู้สุนทรีย์ภาพของเสียงเพลง
12. แสดงถึงวัฒนธรรมของแต่ละชาติ

4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจหรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีรูปแบบหลากหลาย ซึ่งพอสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ ชีวิตธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าดังนี้

1. ผ่อนคลาย เกิดความสุขสดชื่น

2. รับอากาศบริสุทธิ์จากธรรมชาติ
3. มีความคิดสร้างสรรค์
4. ซาบซึ้งในวัฒนธรรม คุณธรรมมากขึ้น
5. เสริมสร้างความรู้ใหม่
6. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
7. เกิดความตื่นเต้นกระปรี้กระเป่า
8. พบและมีสังคมใหม่ ๆ จากเพื่อน ๆ ร่วมเดินทาง

5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข

อารมณ์ของมนุษย์เรานั้นจากสิ่งกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่มากระทบ ซึ่งเหตุการณ์หนึ่ง ๆ อาจส่งผลต่ออารมณ์ของคนแต่ละคนแตกต่างกันออกไป เหตุการณ์ใดที่มากกระทบแล้วทำให้เกิดความพึงพอใจ ความยินดี อารมณ์ที่เกิดขึ้นก็คือ อารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการต่างๆ ต่างก็จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์เป็นวัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่ง ซึ่งอารมณ์สุขของมนุษย์มีสองลักษณะ

1. อารมณ์สนุกสนาน (Fun) อารมณ์สุขลักษณะนี้ เกิดจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหว กิจกรรมกระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ ตลกขำขัน

2. อารมณ์สุขสงบ (Peace) อารมณ์สุขสงบนี้เกิดจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการพัฒนาจิตใจ สมาธิและสติปัญญา ซึ่งจะไม่เน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหวหรือการกระตุ้นอารมณ์มากนัก จะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เราสงบ ได้มีโอกาสเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ผู้อื่นและพัฒนาตนเองในด้านของจิตใจและสติปัญญา ทำให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

1. ผ่อนคลายความเครียด และความวิตกกังวล
2. พัฒนาจิตใจและสติปัญญา
3. พัฒนาร่างกาย ระบบสรีระและชีวภาพ
4. หลีกหนีจากความสับสนวุ่นวาย เกิดความสงบ
5. สุขภาพแข็งแรง ชีวิตยืนยาว ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
6. มีความสุขสงบ
7. ทำให้รู้หลักในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขมีโอกาสขัดเกลาจิตใจตนเอง
8. ฝึกความอดทนและความควบคุมตนเอง
9. ทำให้มีโอกาสศึกษาตนเองและผู้อื่นเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัย
10. ช่วยให้เกิดสมาธิ
11. ทำงานประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กิจกรรมนันทนาการการละคร

นันทนาการประเภทการละคร เป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์หรือ

กิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึกการแสดงออกแห่งตน นันทนาการการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝัน หรือจินตนาการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน
2. เป็นลักษณะวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชนชาติ
3. ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์
4. เป็นการพัฒนาอารมณ์สุข
5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

3. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก

งานอดิเรกจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต เป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ ส่งเสริมโอกาสให้บุคคลเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และกระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เวลาว่าง และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคม ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

1. เป็นการผ่อนคลายความเครียดของแต่ละบุคคลและชุมชน
2. เป็นการส่งเสริมสุขภาพจิต
3. เป็นกิจกรรมที่ต่อต้านความเบื่อ หรือเวลาว่างเชิงบังคับ
4. เป็นการบริการตนเองและชุมชน
5. เป็นการแสดงออกทางสร้างสรรค์
6. เป็นสิ่งที่มีจุดหมาย หรือทดแทนโอกาสตงาน
7. เป็นสื่อความรู้ และทักษะการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองไม่รู้มาก่อน
8. เพื่อส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรมงานเวลาว่างนันทนาการ
9. เพื่อส่งเสริมและตอบสนองความต้องการของสังคม

4. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและร้องเพลง

ดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชนคุ้นเคยกับดนตรี ทั้งในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการแสดงออกแห่งตน การทำท่าย การแสดงความสามารถขั้นสูงสุดที่บุคคลพึงจะกระทำได้ ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือเวลาว่าง กล่าวโดยสรุป ดนตรีเป็นนันทนาการที่ต้องมีควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันมีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้ประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคลและชุมชน
2. ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนาน และสุขสงบได้
3. ช่วยส่งเสริมการแสดงออกทางอารมณ์

4. ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจ และสติปัญญา
5. เป็นสื่อภาษาซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด
6. เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
7. ช่วยลดความเครียดของบุคคลและสังคม
8. สร้างและส่งเสริมคุณค่าทางศิลปะการสร้างสรรค์
9. เป็นการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจแก่สังคม
10. เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิตรภาพแก่กัน

5. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง

เป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติสภาพแวดล้อม ภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคล และสังคม แหล่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผักผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ หรือศูนย์ชุมชนที่นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมในบ้าน หรือในห้องเรียน

กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง นอกเมืองที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เช่น กิจกรรม ศิลปหัตถกรรม การต่อสู้เพื่อ การอยู่รอด การสร้างวัสดุอุปกรณ์ โดยอาศัยธรรมชาติ การได้สัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ กิจกรรมตกปลา ล่าสัตว์ ไล่เขา ศึกษาธรรมชาติ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และคุณค่าทางสังคม ระบบเสรีประชาธิปไตย ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

ทางด้านสังคม

1. ครอบครัวยุคใหม่ มีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น สนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ
2. ศาสนา พิธีการ จิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์
3. สถาบันทางการเมือง สร้างสันติภาพในบ้านเมือง เป็นการขยายอาณาเขต

การปกครอง มีเป้าหมายร่วมกันในสังคม เป็นการรวมกลุ่มทางสังคม

4. ระบบเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม

ทางด้านจิตใจ

1. ได้ความรู้และความเข้าใจ และสัมพันธ์ภาพของธรรมชาติได้ดีขึ้น
2. หนีความกดดันจากสิ่งกายภาพต่าง ๆ
3. หนีปัญหาจากสังคม
4. สร้างความสำเร็จ ทำลาย ทำให้เกิดความสำเร็จ
5. มีอิสระภาพ ความมีเอกภาพ ความเป็นเจ้าของ
6. ได้รับคุณค่าจิตใจของตนเอง ทำให้ตนเองมีค่า
7. เป็นการสั่งสมประสบการณ์
8. ได้รับสมรรถภาพทางกาย การออกกำลังกาย

9. ได้เรียนรู้ บุกเบิกเพิ่มขึ้น
10. ได้สร้างสัมพันธภาพ ครอบครัวเพิ่มขึ้น
11. มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น
12. พักผ่อนร่างกาย

6. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการความรักความเข้าใจ ความสัมพันธ์ และการเป็นเจ้าของ ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาส มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์ ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มและชุมชน
3. เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานและสังคม
4. เป็นการส่งเสริมการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
5. สร้างเสริมคุณค่าของสังคมประชาธิปไตย
6. ช่วยพัฒนาคุณภาพของสังคม

7. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร

กิจกรรมอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การให้และการรับการร่วมมือของชุมชน อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนา จิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการให้บริการโดยปราศจากสินจ้างรางวัล เป็นการเสริมสร้างทักษะการสร้างคุณภาพชีวิต การให้บริการอาสาสมัคร เป็นการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ โดยอาศัยแรงงาน ความร่วมมือของกลุ่ม หน่วยงานเอกชน ชุมชน และองค์กรธุรกิจการค้าที่จะต้องจัดบริการชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

1. อิ่มเอิบใจ อารมณ์สุขสบาย
2. รู้จักเสียสละ
3. เกิดความรักและศรัทธาในความเป็นเพื่อนมนุษย์
4. มองเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน
5. ปลูกจิตสำนึกแก่ตนเองและสังคมในด้านการเอื้ออาทร
6. ส่งเสริมสุขภาพ สังคม
7. เป็นผู้นำ ผู้บริหารได้อย่างน่าเต็มใจ

8. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนทุกคน จุดมุ่งหมายของนันทนาการประการหนึ่งก็เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นพร้อม ๆ กับความสนใจในสุขภาพของคนในปัจจุบันคือ กิจกรรมนันทนาการ

ประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ ซึ่งกิจกรรมนั้นหนทางการประเภทนี้เป็นกิจกรรมแบบผสมผสานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการวิถีชีวิต (Life Style Management) ซึ่งเป็นการจัดการชีวิตให้เป็นสุขด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ
2. การจัดการเกี่ยวกับโภชนาการ
3. การจัดการเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่ม สิ่งเสพติด
4. การจัดโปรแกรมนั้นหนทางการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
5. การสมดุสุขภาพกายสุขภาพจิต
6. การควบคุมความเครียดและการผ่อนคลายก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าดังนี้
 - ลดความเสี่ยงของหัวใจต่อการเสื่อมสภาพ
 - ทำให้การหมุนเวียนของเลือดในร่างกายดีขึ้น
 - ลดอัตราการเต้นของชีพจร
 - ลดอัตราการเสี่ยงต่อความดันโลหิตสูง
 - เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการหายใจ
 - ช่วยอัตราส่วนของไขมันในเส้นเลือดดีขึ้น ป้องกันการอุดตันของไขมันใน

เส้นเลือด

- ลดระดับน้ำตาลในเลือด
- เปลี่ยนแปลงให้กล้ามเนื้อและไขมันมีอัตราส่วนที่เหมาะสม
- เพิ่มความแข็งแรงของกระดูก
- ช่วยลดน้ำหนักตัว
- รูปร่างดีขึ้น

จากการศึกษาสำรวจจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างของประชากรกรุงเทพมหานคร ประพันธ์ ลักษณะพิสุทธิ์ และคนอื่นๆ (2523 : บทคัดย่อ) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนั้นหนทางการประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย	63.39 %
2. เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย	53.56 %
3. เพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส	53.07 %
4. เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว	43.24 %
5. เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	42.51 %
6. เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	41.28 %
7. เพื่อมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี	32.68 %
8. เพื่อหารายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ	27.76 %

จะเห็นได้ว่า การใช้เวลาว่างของคนกรุงเทพฯ เน้นไปในเรื่องของการผ่อนคลาย ความตึงเครียด สุขภาพกาย สุขภาพจิต และความสุขของครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่จะส่งเสริมให้ชุมชนบรรลุจุดมุ่งหมายที่มีทุกรูปแบบและหลากหลาย

เจน ฐนะสิริ (2539 : 5-6) ได้สรุปว่า มูลเหตุของความเสื่อมประสิทธิภาพของมนุษย์ เนื่องจากเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเครียดซึ่งเกิดจากการขาดการพักผ่อนของสมองและร่างกาย ซึ่งจะพบมากในพวกบ้างาน (Workaholic)

2. ความวิตกกังวลหรือความทุกข์ใจ (Frustration or Sadness)

3. พลังสะสมในตัว (Reserve Power) มีน้อยเพราะขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ความเครียดและความทุกข์นี้สืบเนื่องจากจิต ซึ่งประกอบกับพลังสะสมของกายมีน้อยจึงทำให้ประสิทธิภาพเสื่อมถอยลดลง อันทำให้เกิดโรคต่าง ๆ มากมาย เช่น โรคอัมพาต อ่อนแรง โรคเฉื่อยทางเพศ โรคปวดหัวไม่รู้สาเหตุ โรคหวัด โรคภูมิแพ้บางชนิด โรคท้องผูกและระบบทางเดินอาหารไม่ปกติ โรคปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ โรคนอนไม่หลับ โรคเบาหวาน โรคเก๊าท์ โรคหอบหืด โรคสมองเสื่อมสภาพ โรคประสาทหลายชนิด โรคไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจและหลอดเลือดแข็งและตีบตัน โรคความดันโลหิตต่ำ วัณโรค เมื่อคนเราต้องประสบกับโรคต่าง ๆ เหล่านี้ ประสิทธิภาพต่าง ๆ ในการทำงานก็ต้องลดน้อยลง

ไวส์คอฟ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์. 2527 : 80-81 ; อ้างอิงจาก Weifskoff. 1980) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ต่อผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืนสภาพเดิมได้เร็วอีกด้วย นอกจากนี้แล้วปัญหาอื่นที่พบให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจหรือความวิตกกังวลจะถูกกลืนไปได้ เมื่อบุคคลนั้นได้เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่มหรือหมู่คณะจะให้ผลทางด้านจิตใจมากโดยเฉพาะด้านเกมกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬาจะช่วยส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อและระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลทำให้สามารถประกอบภารกิจประจำวันได้ดีขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมทำงานและรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

คุณภาพชีวิตในสังคมหนึ่งก็มีมาตรฐาน เกณฑ์ และองค์ประกอบที่แตกต่างกันดังที่ โฮเวล และโฮเวล (Howell ;& Howell. 1987) ได้อธิบายความหมายของคุณภาพชีวิตที่ชาวออสเตรเลียว่าเป็นสมดุลทางสภาพแวดล้อมของบุคคลทั้ง 4 ด้าน คือ ทางกาย ทางสังคม ทางจิตใจและทางวัฒนธรรม เพื่อที่จะนำไปสู่ความสุข ความสำเร็จในชีวิตเท่าที่บุคคลพึงจะกระทำได้ โดยสรุปลักษณะคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. มีชีวิตที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. มีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถและการศึกษาให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จขั้นสูงสุดที่บุคคลพึงกระทำได้
3. มีเวลาและโอกาสเพียงพอที่บุคคลพึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมเวลาว่างหรือนันทนาการ
4. มีที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบายและเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
5. มีความมั่นคงและปลอดภัยในส่วนบุคคลและชุมชน
6. มีรายได้หรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจที่เพียงพอ
7. มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมดีพอควร
8. มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถสูงสุดในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพชีวิต

เคราส์ (Kraus. 1984) ได้ศึกษาสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับเรื่องคุณภาพชีวิตและองค์ประกอบที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนอเมริกัน สรุปได้ 12 ประการ คือ

1. การยอมรับของผู้อื่นและตนเอง รวมถึงความมั่นใจในตนเอง
2. ความสัมฤทธิ์ผล กล่าวคือ บุคคลควรจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมฤทธิ์ผล
3. สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตที่ดี
4. มีความรัก ความเข้าใจรวมทั้งความผูกพันเกี่ยวข้องกับชุมชน
5. มีอิสรภาพแห่งตนในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของบุคคลและสังคม
6. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและสังคม
7. มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต
8. มีเศรษฐกิจสะพัด รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
9. มีกิจกรรมที่ทำหาย กิจกรรมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
10. มีสถานภาพทางชุมชน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในชุมชน
11. มีความคิดสร้างสรรค์
12. นำกลุ่มและควบคุมสถานการณ์ได้ตลอดจนมีผู้ได้บังคับบัญชา

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปถึงคุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการแล้ว ก็เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อบุคคล กลุ่มบุคคล สังคม และประเทศชาติในอันจะสร้างความมั่นคงได้ เพราะเป็นการสร้างพื้นฐานความเป็นบุคคลของชาติที่มีคุณภาพ กล่าวคือ บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายและจิตใจดีอันเนื่องมาจากใช้กิจกรรมนันทนาการมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง เมื่อทุกคนมีประสิทธิภาพทางกายและใจแล้วผลตามมาก็คือ

พฤติกรรม สังคมและสติปัญญา จะพัฒนาตามไปด้วย นับเป็นปัจจัยหลักที่รัฐพึงระลึกและจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการให้ทั่วถึงทุกชุมชนทั่วประเทศ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

การจัดนันทนาการ มีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 237 – 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 10 อย่าง คือ

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เต้นรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา, วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 155 – 173) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้

11 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทฝีมือและศิลปหัตถกรรม
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา กรีฑา
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทละครภาพยนตร์
5. กิจกรรมนันทนาการในทางงานอดิเรก
6. กิจกรรมนันทนาการกิจกรรมทางสังคม
7. กิจกรรมนันทนาการประเภทเต้นรำ
8. กิจกรรมนันทนาการประเภทนอกสถานที่(นอกเมือง)
9. กิจกรรมนันทนาการประเภทการอ่าน พูด เขียน และทางวรรณกรรม
10. กิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. กิจกรรมนันทนาการประเภทอาสาสมัคร

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 38 – 56) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการออกเป็น

15 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม (Art and Crafts)

2. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬา (Game and Sport)
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทเต้นรำ (Dances)
4. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling)
5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข
6. กิจกรรมนันทนาการการละคร (Drama)
7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก (Hobby)
8. กิจกรรมนันทนาการการดนตรีและการร้องเพลง (Music and Singing)
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง (Outdoor Recreation)
10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม (Social Recreation)
11. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ (Special Recreation)
12. กิจกรรมนันทนาการ อ่าน พูด เขียน (Reading Speaking and Writing)
13. กิจกรรมนันทนาการบริการอาสาสมัคร (Voluntary Service)
14. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ
15. กิจกรรมนันทนาการกลุ่มสัมพันธ์และมนุษย์สัมพันธ์ (Group Process)

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการ พบว่าจะมีลักษณะของความต้องการกิจกรรมนันทนาการและประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกัน สามารถแยกประเภทกิจกรรมนันทนาการได้ 5 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 39) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา เป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สถิติปัญญา ความทนทาน การประกอบกิจกรรมจะต้องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ กิจกรรมนี้ใช้สถานที่กว้าง การเล่นและการแข่งขันมีกฎ กติกาตายตัว เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ทำหาย ผู้เข้าร่วมควรเลือกให้เหมาะสม วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ เพศ และคนพิการ สำหรับกิจกรรมเกมมีรูปแบบที่หลากหลาย มีเล่นในท้องถิ่นชนบท เช่น เกมเบ็ดเตล็ด เกมประกวด เกมสร้างสรรค์ เกมการเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

เกมกีฬายังแบ่งออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ เช่น

1. กิจกรรมเกม กีฬาขั้นพื้นฐาน เช่น กรีฑา ยิมนาสติก ฟุตบอล
2. กีฬาประเภทเดี่ยวและประเภทคู่ เช่น กีฬายิงธนู โบว์ลิ่ง ยิงปืน จักรยาน แข่งเรือ ตกปลา ว่ายน้ำ เดินทางไกล ดำน้ำ กระโดดน้ำ กรีฑา วัยน้ำ
3. กีฬาประเภททีม กีฬาทีมกำลังได้รับความนิยมสูง ทั้งนี้เพราะว่ากีฬาทีมช่วยส่งเสริมคุณค่าทางสังคม เช่น ความสามัคคี มนุษย์สัมพันธ์ การรวมกลุ่ม เป็นสมาชิกของกลุ่ม การแสดงออกในการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ตัวอย่าง ได้แก่ กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ตระกร้อ ซอฟท์บอล เบสบอล เนตบอล แอนด์บอล เป็นต้น

4. กีฬาสำหรับสตรีและเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามากขึ้น เช่น กีฬาเบสบอล บาสเกตบอล ฟุตบอล ยูโด คาราเต้ วังมาราธอน กรีฑา วายน้ำ วอลเลย์บอล เป็นต้น

5. กีฬานันทนาการ หมายถึง กีฬามวลชน (Mass Sport) หรือกีฬาที่นิยมเล่นทั้งชายและหญิง วัยเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่และสูงอายุ และแม้กระทั่งกีฬาเพื่อกลุ่มประชากรพิเศษ เพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมเล่นกีฬาในช่วงเวลาว่าง และส่งเสริมคุณค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีได้มุ่งได้สัมผัสฤทธิ์ กีฬานันทนาการ ได้แก่ กีฬาสากล เช่น กอล์ฟ วอลเลย์บอล วัง-เดินเพื่อสุขภาพ ตลอดจนกีฬาประเภทเสี่ยงอันตราย ทำทายความสามารถ เช่น แข่งรถ แข่งเรือ

6. กีฬาเพื่อการแข่งขัน ซึ่งหมายถึง กีฬาที่เน้นในเรื่องทักษะเพื่อแสดงความเป็นเลิศในเชิงกีฬา ถ้ามีการเล่นฝึกหัดฝึกซ้อมกันอย่างต่อเนื่อง โดยหวังผลประโยชน์ก็เป็นกีฬาอาชีพ กีฬาประเภทนี้ในแง่ของนันทนาการเป็นกีฬาสำหรับผู้ชมเป็นการบันเทิงอย่างหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ การพัฒนาทางด้านอารมณ์ การมีส่วนร่วมของกลุ่มการเชียร์หรือเป็นส่วนหนึ่งของทีม การพักผ่อนหย่อนใจ กีฬาอาชีพและเพื่อการแข่งขัน ได้แก่ ยิมนาสติก กรีฑา ฟุตบอล มวยสากล เทนนิส กอล์ฟ บาสเกตบอล เป็นต้น

2. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 48-50) กล่าวว่า กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ ห่างไกลจากสภาพแวดล้อม และมลภาวะที่เป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคล และสังคมแหล่งนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผักผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง

1. พัฒนาคุณค่าทางร่างกาย
2. พัฒนาคุณค่าทางจิตใจ
3. พัฒนาคุณค่าทางอารมณ์

แรงจูงใจหรือความต้องการที่เกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง

1. เพลิดเพลินกับธรรมชาติ หนีความเจริญ
2. หนีจากการทำงานหรือกิจกรรมประจำวัน
3. ต้องการการออกกำลังกาย
4. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจและพัฒนาตนเอง
5. ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
6. ต้องการพบเพื่อนใหม่
7. ต้องการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในครอบครัว
8. ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม

9. ทำทหายความสำเร็จในการแข่งขัน
10. ต้องการความสุนทรีย์ภาพและสติปัญญา

ประโยชน์จากการเข้าร่วมมหัฒนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง
ทางด้านสังคม

1. ครอบครวั ทำงานร่วมกับบุคคลอื่น
2. ศาสนา พืธีการ จิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์
3. สถาปนัฒนาการเมือง สร้างสันติภาพในบ้านเมืองเป็นการขยายอาณา

เขตการปกครอง มีเป้าหมายร่วมกันในสังคม

4. ระบบทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม

ทางด้านจิตใจ

1. ได้รับความรู้และความเข้าใจ และสัมพันธ์ภาพของธรรมชาติ
2. หนีความกดดันจากสิ่งกายภาพต่าง ๆ
3. หนีปัญหาจากสังคม
4. สร้างความสำเร็จ ทำทหายทำให้เกิดความสำเร็จ
5. เป็นการสั่งสมประสบการณ์
6. ได้รับความตื่นเต้น เสี่ยงอันตราย
7. ได้รับความคุณค่าจิตใจของตนเอง ทำให้ตนเองมีค่า
8. ได้สร้างสัมพันธ์ภาพครอบครวัเพิ่มขึ้น
9. มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น
10. สร้างความปลอดภัย

ชนิดของกิจกรรมมหัฒนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง

1. กิจกรรมชาวค่าย
 - 1.1 การก่อไฟ เทคนิคและวิธีการ
 - 1.2 การปรุงอาหารกลางแจ้ง
 - 1.3 การพักผ่อน
 - 1.4 การเดินป่า
 - 1.5 การจัดที่พักอาศัย
2. กิจกรรมการสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.1 การตกแต่งที่ดิน
 - 2.2 การสวนทรัพยากรธรรมชาติ
 - 2.3 สร้างแหล่งสงวนพันธุ์สัตว์และพืชป่า
 - 2.4 ปลูกพืชเพื่อชีวิตป่า

- 2.5 การศึกษาอนุนิม
- 3. กิจกรรมเสี่ยงอันตราย
 - 3.1 พายเรือล่องแก่ง
 - 3.2 ไต่เขา
 - 3.3 ไต่หน้าผา
 - 3.4 เครื่องร่อน
 - 3.5 เรือเร็วผจญภัย
- 4. กิจกรรมกีฬากลางแจ้ง
 - 4.1 การขี่จักรยาน
 - 4.2 ล่าสัตว์
 - 4.3 ตกปลา
 - 4.4 แข่งเรือ
 - 4.5 กระดานโต้คลื่น
- 5. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
 - 5.1 แกะรอยธรรมชาติ
 - 5.2 ศิลปหัตถกรรมธรรมชาติ
 - 5.3 เกมเกี่ยวกับธรรมชาติ
 - 5.4 เรียกชื่อต้นไม้
 - 5.5 เดินป่า

3. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 18) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเป็นกระบวนกร(Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลา (Leisure time) ที่มีการเดินทาง (Travel) เข้ามาเกี่ยวข้องโดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่ง ที่มักหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งมักถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivator) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม วิธีประเพณีและด้านสถานะเพื่อการยอมรับ ดังนั้น คำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง มิได้หมายความว่าเฉพาะการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่เข้าใจ การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติพี่น้อง ก็นับเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น สำหรับกิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา (Tourism and Traveling) สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 42 – 45) กล่าวต่อไปว่า การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจ และนิยมเลือกในช่วงเวลาว่างหรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) มีรูปแบบที่หลากหลาย พอสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทาง

วัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติ ภูมิศาสตร์ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่า นันทนาการกลางแจ้ง นอกเมือง และกีฬา การบันเทิง และการอาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพ

4. กิจกรรมนันทนาการการละคร

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 46-47) กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการประเภทการละครว่าเป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายทางอารมณ์หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวันการสร้างความรู้สึกรู้สึก การแสดงออกแห่งตน นันทนาการการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา ความฝันหรือจินตนาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์อารมณ์สุข สนุกสนาน

รูปแบบของละคร

1. การละครในลักษณะการเลียนแบบ ส่งเสริมจินตนาการเลียนแบบพฤติกรรมของคน สัตว์หรือธรรมชาติ
2. การละครแบบสร้างสรรค์ ส่งเสริมการแสดงออกเพื่อให้เกิดจินตภาพ ภาพพจน์ แนวคิด เพื่อปลูกอารมณ์
3. การละคร เป็นพิธี เป็นการแสดงละครที่ถูกกำกับบทบาท ลีลาท่าทาง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความพึงพอใจ ในการใช้ความสามารถของผู้แสดงการท่องบทเลียนแบบและรู้เนื้อหาของผู้แสดง
4. ละครร้อง
5. ละครรำ
6. ละครชาตรี
7. มโนราห์
8. หนังตะลุง
9. หุ่นกระบอก
10. นาฏศิลป์
11. อุปราการ
12. ละครพูด

คุณค่าการละคร

1. เป็นการส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน
2. เป็นลักษณะวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ
3. ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์
4. เป็นการพัฒนาอารมณ์สุข
5. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

5. กิจกรรมนันทนาการดนตรี และร้องเพลง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 47-48) ได้กล่าวถึง การดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชน คู่กันเคยกับดนตรี ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดเป็นนันทนาการที่ต้องควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน

คุณค่าของนันทนาการดนตรี

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคลและชุมชน
2. ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนาน และสุขสงบได้
3. ช่วยเสริมสร้างการแสดงออกทางอารมณ์
4. ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจ และสติปัญญา
5. เป็นสื่อภาษาที่ไม่มีที่สิ้นสุด
6. เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
7. ช่วยลดความเครียดของบุคคลและสังคม
8. สร้างและส่งเสริมคุณค่าทางศิลปะการสร้างสรรค์
9. เป็นการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจแก่สังคม
10. เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิตรภาพ

ประเภทของดนตรีตามลักษณะการเข้าร่วม

1. การร้องเพลง เช่น เพลงไทยสากล เพลงคลาสสิก
2. การเล่นดนตรี เช่น เครื่องสาย กีตาร์ เปียโน ไวโอลิน
3. การฟังดนตรี เช่น คอนเสิร์ต ซิมโฟนี ฟันเมือง รำวง
4. เพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น เพลงฟันเมือง รำวง
5. การสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง การประดิษฐ์อุปกรณ์ดนตรี
6. กิจกรรมดนตรีแบบผสม เช่น การเต้นรำฟันเมือง รำบัลเลต์ ละครโอเปร่า

กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียน

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 127 – 128) กิจกรรมนันทนาการกับนักเรียนเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถตามธรรมชาติอันแท้จริง กิจกรรมนันทนาการจะเป็นเครื่องมือช่วยอบรมให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเองเข้ากับคนอื่น ๆ และสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะนิสัยพึงประสงค์ของเด็กและเยาวชน ช่วยให้เหล่านักเรียนได้มีโอกาสเข้าใจ มีความรักและซาบซึ้งกับกิจกรรมยามว่าง ให้เกิดประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการสามารถจัดได้โดยคณะกรรมการบริหารของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่โรงเรียนสามารถสร้างเสริมประสบการณ์ตรง ก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์ และความสุข สนุกสนานแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดนันทนาการสำหรับนักเรียน

1. กีฬาสี หรือวันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ส่งเสริมความรักและความเข้าใจกีฬา
2. มหกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ
3. เทศกาลคริสต์มาส ปีใหม่ ตรุษจีน สงกรานต์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีในด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน และสังคม
4. เทศกาลแห่งความรัก วันครู วันเด็ก วันแม่ ส่งเสริมคุณธรรม
5. วันอาสาฬหบูชาชุมชน เช่น วัด โรงเรียน ศาลา ส่งเสริมคุณค่า การให้การรับบริการ บริการ เพื่อตอบสนองเพื่อนมนุษย์
6. นิทรรศการ เทศกาลดนตรีประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ และความซาบซึ้ง
7. การประกวดศิลปะ การฝีมือ และงานหัตถกรรมของนักเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ที่ดี
8. นันทนาการทางสังคม เช่น งานแสดงของโรงเรียน งานปิกนิก การแสดงละคร การเต้นรำ ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์และการเรียนรู้
9. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมือง เช่น การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ซึ่งผสมผสานกิจกรรมอื่น เช่น การเดินทางไกล แคมป์ไฟ ไร่เขา ศึกษา ธรรมชาติ อนุรักษ์ธรรมชาติ การศิลปหัตถกรรม ดนตรี ละคร เต้นรำ การเข้าสังคมในกลุ่มต่าง ๆ
10. กิจกรรมทัศนศึกษาและท่องเที่ยว ช่วยส่งเสริมประสบการณ์ใหม่ การเรียนรู้ในชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชน ชนบท ธรรมชาติ หรือหน่วยงาน สถานที่ที่ศึกษาได้

โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน

เป็นสถานศึกษาที่มุ่งมั่นในการบริหารงานการอาชีวศึกษาเพื่อผลิตเยาวชนให้มีคุณภาพ ระดับฝีมือถึงฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีออกไปรับใช้สังคม ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดและประกอบอาชีพอิสระได้ โดยจัดการเรียนการสอน อาจมีระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพเพียงอย่างเดียว หรือทั้งประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ โดยดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรายละเอียดประวัติความเป็นมา พันธกิจ และนโยบาย ดังต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมา

แนวคิดการจัดการศึกษาอาชีพได้มีมาตั้งแต่ยุคสมัยที่ประเทศไทยเริ่มมีอาชีพหัตถกรรมมากขึ้นนอกเหนือไปจากอาชีพ กสิกรรม การอาชีวศึกษา เริ่มอย่างเป็นระบบเมื่อได้รับการบรรจุในโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 เป็นการศึกษาพิเศษซึ่งหมายถึง การเรียนวิชา เฉพาะ เพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยในปี พ.ศ.2452 การจัดการศึกษา ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียน สามัญศึกษา สอนวิชา สามัญ และโรงเรียน วิสามัญศึกษาสอนวิชาเพื่อออกไปประกอบอาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร ภาษาอังกฤษ พาณิชยการ ครู เป็นต้น ในปี พ.ศ.2453 ได้จัดตั้ง โรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรก คือ โรงเรียนพาณิชยการที่วัดมหาพฤฒาราม และวัดราชบูรณะ ปี พ.ศ. 2456 จัดตั้งโรงเรียนเพาะช่าง และปี พ.ศ.2460 จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม

แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้มีผลต่อการกำหนดการศึกษาอาชีพให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2475 ได้กำหนดว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาวิชาชีพซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการ เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบอาชีพเกษตรกรรมและ อุตสาหกรรม ต่าง ๆ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ได้ปรากฏคำว่า "อาชีวศึกษา" เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ อาชีวศึกษา ชั้นต้น กลาง และสูง รับนักเรียนจากโรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค

วิสัยทัศน์การอาชีวศึกษา

เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการการอาชีวศึกษา สู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมสถานศึกษาขึ้นเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ให้เป็นศูนย์แห่งความสมานฉันท์ ที่จะเกื้อกูลทรัพยากรต่อกันให้เกิดความแข็งแกร่ง ในทุกสาขาวิชาชีพ เพื่อสร้างคุณภาพในการผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับกึ่งฝีมือ ระดับ ฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล สอดคล้อง กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

พันธกิจการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ในทุกสาขาวิชาอย่างมีคุณภาพ และมาตรฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดและการประกอบอาชีพอิสระ

จุดเน้นการจัดการอาชีวศึกษา 9 ประการ

1. ผู้เรียนอยากเรียนสาขาอะไร ต้องได้เรียนสาขาวิชานั้น
2. ปรับเปลี่ยน ระบบและวิธีการรับนักศึกษาใหม่

3. ประกันคุณภาพ การมีงานทำ
4. เพิ่มประสิทธิภาพการแนะแนวอาชีพศึกษา
5. สร้างงาน สร้างรายได้ ฝึกเป็นเจ้าแก
6. การเทียบโอน-ประสบการณ์ ให้ผู้ใช้แรงงานและผู้ประกอบอาชีพ
7. มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้เรียนเก่ง (FAST TRACK)
8. ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมลงทุน
9. จัดโรงงานให้มีในโรงเรียน จัดโรงเรียนให้มีโรงงาน

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 12 ข้อ ของรัฐบาล

1. เร่งจัดให้มีระบบโครงสร้างการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่แท้จริง
2. เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการทุกประเภท และทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมวันจนถึงอุดมศึกษา
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา และเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท
4. จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่าย ครอบครัวยและอื่นๆ รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส
6. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
7. ส่งเสริมให้มีการบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และกีฬา ในการให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชน
8. ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
9. ส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม
10. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย รักงานและทำงานเป็น
11. ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรือมัธยมปลาย ผู้ว่างงานและผู้สูงอายุ ได้ฝึกงานอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้
12. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นและพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อตอบสนองการเกษตร อุตสาหกรรม และภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ

การจัดการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษาเป็นระบบย่อยของการศึกษา การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมุ่งให้ผู้ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมในด้านนี้ ได้มีสมรรถภาพในการทำงานมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต การแปรรูปและการจำหน่าย มีคำอยู่ 2 คำ ที่ใช้ในการศึกษาเพื่ออาชีพ อาชีวศึกษา(Vocational Education) และเทคนิคศึกษา (Technical Education) ซึ่งแตกต่างกันดังนี้

1. การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่อาศัยความรู้ที่ระดับต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งรวมถึงการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อผลิตกำลังคนตั้งแต่ระดับแรงงานทั่วไป ไปจนถึงแรงงานฝีมือ
2. เทคนิคศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพในระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อผลิตกำลังคนที่มีความชำนาญการเฉพาะทาง ระดับกึ่งวิชาชีพชั้นสูง โดยการจัดการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)

นอกจากนี้ การอาชีวศึกษา ยังหมายถึง การมุ่งผลิตกำลังคนโดยมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ทางด้านเทคนิคศึกษาที่มีคุณภาพที่จะเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ กำลังคนที่ผลิตโดยการอาชีวศึกษามีหลายระดับ ดังนี้

1. กำลังคนกึ่งระดับฝีมือ
2. กำลังคนระดับช่างฝีมือ
3. กำลังคนระดับช่างเทคนิค
4. กำลังคนระดับชาติ

การศึกษาจึงเป็นการศึกษาที่แตกต่างจากการศึกษาทั่วไปในแง่ที่ว่าเป็นการศึกษาเพื่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ ในการจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ความสามารถ ความเข้าใจ และเจตคติ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดี และจำเป็นในการทำงาน การอาชีวศึกษาในประเทศไทย แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

1. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
2. ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม
3. ประเภทวิชาคหกรรม
4. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
5. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

การจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งนอกจากกิจกรรมที่เสนอไว้ให้ในหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ และกิจกรรมองค์การวิชาชีพแล้ว สถานศึกษา ยังสามารถจัดกิจกรรมหลักสูตรอื่น ๆ เพิ่มเติมได้อีกตามความต้องการ หรือจัดกิจกรรมร่วมกับสถานประกอบการที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ สามารถจำแนกลักษณะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบกว้าง ๆ ได้ ดังนี้

1. กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือวิสามัญ
2. กิจกรรมตามนโยบายและกิจกรรมที่สถานศึกษา / สถานประกอบการจัด ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ กิจกรรมในองค์การวิชาชีพต่าง ๆ คือ
 - องค์การเกษตรในอนาคตประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อกท.)

- องค์การช่างเทคนิคในอนาคตแห่งประเทศไทย(อ.ช.ท.)
- องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย (อธท.)
- องค์การนักคหกรรมศาสตร์ในอนาคตแห่งประเทศไทย (อคท.)
- องค์การช่างศิลป์หัตถกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย (อศท.)

2.2 กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ ได้แก่

- กิจกรรมการประกอบอาหารและบริการ
- กิจกรรมพัฒนาทักษะการพูด ฟัง อ่านเขียนภาษาไทย
- กิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ
- กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
- กิจกรรมส่งเสริมอาชีพและการสหกรณ์
- กิจกรรมเสริมทักษะคณิตศาสตร์

ฯลฯ

2.3 กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ได้แก่

- กิจกรรมศาสนาและจริยธรรม
- กิจกรรมสุนทรมานและสุขาภิบาล
- กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
- กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดและโรคติดต่อ
- กิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมส่งเสริมความรู้กฎหมายในชีวิตประจำวัน
- กิจกรรมสังคมและวัฒนธรรม ฯลฯ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

โดยทั่วไปแล้วทางโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้เล็งเห็นคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนมาโดยตลอดและจัดบริการกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ให้รูปของการเรียนการสอนในชั้นเรียนชั่วโมงพลศึกษา และนอกจากนั้นก็มีกิจกรรมชมรมที่เกี่ยวข้อง หลังเลิกเรียนหรือช่วงเวลาพัก โดยจัดในรูปแบบของฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ทางฝ่ายปกครองบ้าง ฝ่ายแนะแนว หรือองค์การนักเรียน นอกจากนี้ยังได้เน้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประจำปี ดำเนินการร่วมกันทั้งอาจารย์ นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง เช่น งานกีฬาสี งานวันขึ้นปีใหม่ งานสังสรรค์ งานแสดงระหว่างภาคเรียน งานกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ทั้งนี้จะจัดเป็นตารางเวลากำหนดในรูปกิจกรรมประจำปี แต่การจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อบริการตลอดปีในประเภทต่าง ๆ บางโรงเรียนอาจจัดได้เต็มรูปแบบมากหลากหลายกิจกรรม บางโรงเรียนอาจมีบ้างเล็กน้อย เป็นต้น สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมในรูปแบบของกิจกรรมชมรม เช่น ชมรมลูกเสือวิสามัญ ชมรมกีฬา ชมรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ชมรมดนตรีไทย ชมรมดนตรีสากล ชมรมนาฏศิลป์ ชมรมภาษาไทย ชมรมอาสาพัฒนา เป็นต้น อีกส่วนเป็นชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาสังคม เช่น ชมรมคหกรรม ชมรมดนตรีพื้นเมือง ชมรมรักษาดินแดน ชมรมกระบี่กระบอง ชมรมเชียร์ ชมรมทูปีนัมเบอร์วัน ชมรมประชาสัมพันธ์ ชมรมวิชาการ ชมรมพฤกษศาสตร์ เป็นต้น สำหรับสาขาวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว จะเป็นกิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ส่งเสริมภาษาอังกฤษ ส่งเสริมภาษาจีน ส่งเสริมการปฏิบัติงานสำนักงาน เช่น พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต (โกศล วงศ์สวรรค์, ผู้ให้สัมภาษณ์. 2550)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮัมฟรี (Humphrey. 1960 : 125 – 131) ทำการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชาย หญิง จำนวน 600 คน รวมทั้งผู้ปกครองและเจ้าของโรงเรียนด้วยนักเรียนที่เลือกกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับ 5 จาก 8 โรงเรียน ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจเท่าเทียมกันใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล ส่วนกิจกรรมนอกโรงเรียนกำหนดไว้ 12 ชนิด คือ กิจกรรมด้านสังคม ทำงานบ้าน ร้องเพลง ทำงานนอกบ้าน งานฝีมือ การท่องเที่ยว ศิลปะการอ่าน ศาสนา ดุริยทัศน์ ดุริยพยนตร์ และงานอดิเรก อื่น ๆ ผลการวิจัย ปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนมากเห็นว่าเด็กของตนมีความสนใจในกิจกรรมนอกโรงเรียนมากและเด็กชายชอบรวมกลุ่มมากกว่าเด็กหญิงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนมักใช้เวลาในการทำงานเพื่อครอบครัวของตนเองมากกว่าเด็กที่มีฐานะร่ำรวยเด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง ใช้เวลาในการร่วมทำกิจกรรมนอกโรงเรียนค่อนข้างสูงมาก เช่น การอ่านหนังสือ ศิลปะ และสังคม ในขณะที่เด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำก็ใช้เวลาในการร่วมกิจกรรมเหมือนกัน แต่เป็นกิจกรรมในการดูโทรทัศน์ ร้องเพลงและการเล่นเกมต่าง ๆ สรุปได้ว่า เด็กที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงส่วนใหญ่มาจากพวกที่มีฐานะปานกลาง และสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและกิจกรรมนอกโรงเรียนที่เด็กใช้เวลามากกว่าปกติ คือการดูโทรทัศน์

สก๊อต (Scott. 1971 : 264 A -265 A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการประกอบกิจกรรมในเวลาว่างกับพฤติกรรมทางสังคมของวัยรุ่นและวัยรุ่นสาว (Young adult) โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการประกอบกิจกรรมในเวลาว่างกับบุคลิกภาพ ผู้วิจัยได้นำประสบการณ์ในการใช้เวลาว่างของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันระหว่างประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ใช้ในเวลาว่าง ชนิดของกิจกรรมหมายถึงเกมหรือการรื่นเริงต่าง ๆ ประเภทของกิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่มีกฎกติกา ข้อบังคับ ทักษะในการเคลื่อนไหวทางกาย การปะทะกัน และความสำเร็จที่ได้รับจากชัยชนะของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. ทั้งสองกลุ่ม มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ในการประกอบกิจกรรมในเวลาว่างและบุคลิกภาพน้อย
2. ทั้งสองกลุ่มมักจะมีส่วนร่วมและมีความสนุกสนานในกิจกรรมประเภทเกม
3. ทั้งสองกลุ่มจะใช้เวลาว่างส่วนใหญ่กับเพื่อน
4. กลุ่มวัยรุ่นสาวใช้เวลาว่างกับครอบครัวมากกว่ากลุ่มวัยรุ่น

เฟลเกิล (Flegle. 1973 : 6193 A) ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาในซานเมืองดีทรอยต์ รัฐมิชิแกน โดยศึกษาจากการรายงานของเด็กเองเกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการและปัญหาในการใช้เวลาว่าง และศึกษาความรู้สึกที่นักเรียนที่มีต่อโรงเรียนในด้านคุณภาพในการให้การศึกษาและขอบเขตของความต้องการและการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

1. คุณภาพของกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดให้ไม่สามารถที่จะดึงดูดใจนักเรียนได้
2. มืองค์ประกอบทางด้านกายภาพ ทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ชี้ให้เห็นว่าเด็กอยากเข้าร่วมในกิจกรรมหรือไม่ ได้แก่ ทักษะ การชักจูงจากเพื่อนฝูง ความสนใจในกิจกรรม ความไกลของสถานที่ที่เด็กจะเข้าร่วมกิจกรรม ยานพาหนะ เงิน เวลาว่าง และผู้ปกครอง
3. สถาบันทางสังคมและองค์กรต่าง ๆ ควรช่วยพัฒนาและช่วยเหลือโครงการกิจกรรมที่ประกอบในเวลาว่างของนักเรียนด้วย
4. นักเรียนส่วนมากรู้สึกว่าการศึกษากับเวลาว่างและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างของนักเรียนมีน้อย

ทิลแมน (สมบัติ กาญจนกิจ 2535 : 18, อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน สรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ

1. ต้องการประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น

3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นเจ้าของ ผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

นันทอกมาห์ (Nantogmah. 1982 : 1080 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่องโปรแกรมพลศึกษาที่ใช้กันอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐไอโอวา ที่เป็นที่ต้องการของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สุดท้ายและได้รับการเสนอแนะโดยคณาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในรัฐไอโอวา ได้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 272 คนและคณาจารย์ จำนวน 48 คน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดมากในโรงเรียน คือ วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และบาสเกตบอล กิจกรรมที่นักเรียนต้องการจะให้เน้นคือ วอลเลย์บอล และเทนนิส กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากคณาจารย์ในวิทยาลัย คือ การวิ่งออกกำลังกาย ยิมนาสติก ว่ายน้ำ เบสบอล และแบดมินตัน นักเรียนชอบกีฬา มีมากกว่ากิจกรรมแบบอื่น ๆ ส่วนคณาจารย์ของวิทยาลัยต่าง ๆ สนับสนุนกีฬาเล่นประเภทบุคคลมากกว่ากีฬาประเภทเล่นเป็นทีม ทั้งนักเรียนและคณาจารย์มีความเห็นว่าโปรแกรมพลศึกษาที่บังคับเรียนควรจัดให้มีระดับ 9 และ 10 ส่วนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยสนับสนุนให้ใช้แผนการเรียนบังคับเลือกในชั้น 11 และ 12

เคราส์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535 : 12 – 13 ; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม โดยคิดเป็นร้อยละที่กิจกรรมนันทนาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยแสดงความคิดเห็นและน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

1. การยอมรับตนเองและผู้อื่น	54 %
2. ความสัมฤทธิ์ผล	59 %
3. สุขภาพกาย จิต	58 %
4. ความรัก ความเข้าใจ	61 %
5. อิศราภาพ บุคคล และสังคม	71 %
6. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่ม	63 %
7. ส่งเสริม การท้าทาย เสี่ยง	56 %
8. ส่งเสริมความปลอดภัย	51 %
9. อำนวยความสะดวก	50 %
10. ส่งเสริมสถานภาพ	37 %
11. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	50 %

12. ส่งเสริมปมเด่น

29 %

โอล์บรูก (Holbrook. 1993 : 2735-A) ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการเร่งด่วนและการกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้ นันทนาการ และโปรแกรมนันทนาการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย ผู้บริหาร สถาบันผู้อำนวยความสะดวกและสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการการวางแผนของสถาบันจะศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษาที่ได้ประสิทธิภาพ ร่วมกันดำเนินการแต่การวางแผนและการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในการอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินงาน

เรย์เมอร์ (Reymore. 1994 : 702) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างในช่วงที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษา สู้ช่วงวัยรุ่นในมหาวิทยาลัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการคงอยู่ของรูปแบบพฤติกรรมการใช้เวลาว่างตามช่วงวัยดังกล่าว ได้แก่ เพื่อนสนิทและผู้ปกครอง รูปแบบการใช้เวลาว่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย กิจกรรมบันเทิง กิจกรรมที่บ้านและกิจกรรมการใช้เวลาว่างที่เสี่ยงอันตรายแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เวลาว่างสูงขึ้นเมื่อเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยจะมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเข้าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

งานวิจัยในประเทศ

ธีระ นทีวุฒิกุล (2521 : 39 – 40) ได้ศึกษาถึงความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตของ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2520 จำนวน 720 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกี่ยวกับความต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมนิต นิสิตเลือกกิจกรรมสันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือกิจกรรมกีฬาและสุขภาพ และเลือกกิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนการจัดกิจกรรมนิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกิจกรรมเสริมวิชาชีพ มีการจัดเป็นอันดับสุดท้าย อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตและการจัดกิจกรรมนิตทางมหาวิทยาลัยสอดคล้องกัน เชื่อมมันได้ร้อยละ 95 เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อายุ ภูมิฐานะ รายได้ของครอบครัวของนิสิต มีอิทธิพลทำให้อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาภรณ์ มณีโชติ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนในกรุงเทพมหานคร

เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชน โดยแยกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานในศูนย์ ขนาดของศูนย์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เยาวชน จำนวน 170 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์จำนวน 70 คน จากศูนย์เยาวชน 13 แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบค่าที และค่า เอฟ ปรากฏผลดังนี้

1. เยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีความคิดเห็นด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากร ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเจ้าหน้าที่ศูนย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านบุคลากร และกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

2. เยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการไม่มีความแตกต่าง

โดยนัยสำคัญทางสถิติและเยาวชนที่มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกศูนย์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายได้ ยกเว้นด้านกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เจ้าหน้าที่ศูนย์ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเจ้าหน้าที่ศูนย์ที่ทำงานในศูนย์ขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของศูนย์

เยาวชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์ เรียงลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอ จำนวนอุปกรณ์ไม่เพียงพอ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง

ชลิตรา รัตนะ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบอันดับความต้องการประเภทของกิจกรรมนันทนาการ โดยแยกตามเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ข้าราชการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้วิธีแบบ คิว – ซอร์ท การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และทดสอบด้วย H-test ปรากฏผลดังนี้

1. บุคลากรชาย บุคลากรที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด บุคลากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,300 บาท และบุคลากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา และกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุด คือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิง บุคลากรที่มีอายุน้อยกว่า 31 -40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรสและบุคลากรที่มีรายได้ระหว่าง 7,300 – 13,040 บาท มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ ประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน)

2. บุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคล และรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. บุคลากรมีความเห็นว่า การที่สมาชิกไม่ให้ความร่วมมือ ไม่สนใจ ไม่ให้ความสำคัญ การขาดผู้นำทางนันทนาการ ผู้บริหารไม่สนับสนุนด้านงบประมาณ การขาดการประชาสัมพันธ์ การไม่สำรวจความต้องการนันทนาการของบุคลากร โดยเสนอแนะให้แก้ไขปัญหานั้นโดยให้กลุ่มร่วมรับผิดชอบในลักษณะขององค์กร ชมรม สมาคม ผู้บริหารควรส่งเสริมและให้ความสำคัญ ควรมีการสำรวจความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร กิจกรรมควรมีหลายประเภท เพื่อที่จะเลือกได้ตามความชอบและเหมาะสมกับวัยและสามารถเข้าร่วมได้ทั้งครอบครัว

พิสมัย พลายนาม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร 6 ด้าน คือ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน กิจกรรมงานทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและอารยธรรม และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการโดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย อาชีพครั้งสุดท้าย(ก่อนอายุ 60 ปี) แหล่งรายได้ และขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สูงอายุจำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีนิวแมนคูลส์ ปรากฏผลดังนี้

1. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ ด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข ด้านกิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก ด้านกิจกรรมอาสาสมัคร และด้านกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและประเพณี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน อยู่ในระดับน้อย

2. ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้งหกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้สูงอายุมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน และด้านกิจกรรมงานอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้สูงอายุที่มีสภาพการอยู่อาศัยต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้สูงอายุที่มีอาชีพครั้งสุดท้าย (ก่อนอายุ 60 ปี) ต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน และด้านกิจกรรมงานอาสาสมัครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผู้สูงอายุที่มีแหล่งรายได้ต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ผู้สูงอายุที่มีขนาดของชมรมที่เป็นสมาชิกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรมและอารยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรโดยรวมและจำแนกตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพสมรส เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับน้อยทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปรสมรสแล้ว มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านบุคลากร

2. ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้งบุคลากรโดยรวมและจำแนกตามตัวแปร

3. เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทุกตัวแปร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

อุดม บุตตะ. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในการศึกษาครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ใน 5 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน

2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งระดับชั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน

3. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงโรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน

4. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ยกเว้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความต้องการด้านเวลาของการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยโทหญิง กิรณา กาญจนินทุ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายอยู่ในสายอาชีพและศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 3

2. ความต้องการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. นักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศและสายการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาวิชาทหารต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิวัดน์ เสือปาน (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า

1. ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรี พักอาศัยอยู่กับครอบครัว สมรสแล้ว

2. ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านกิจกรรมศึกษาประเพณีวัฒนธรรมและอารยธรรมอยู่ในระดับมาก

3. ผู้สูงอายุที่อยู่ในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีเพศ สภาพการพักอาศัยและสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีการศึกษา 2550 ที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำนวน 28 โรงเรียน ได้จำนวนทั้งสิ้น 29,058 คน (สำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.พ.ศ.2550)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1 – 3 โรงเรียนอาชีวศึกษาสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบขนาดของ เคริจซี่และมอร์แกน (Krejcie ;& Morgan) ที่ประชากร 29.058 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling.1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 600 คน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) ใช้วิธีการจับฉลากให้ได้สถานศึกษา จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75 จากโรงเรียนทั้งหมด 28 โรงเรียน

2. ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 30 คน โดยแยกเป็นชั้นเรียนละ 10 คน เป็นนักเรียนชาย 5 คน นักเรียนหญิง 5 คน ตั้งแต่ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1- 3 จำนวน 600 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota) โดยวิธีการจับฉลากรายชื่อนักเรียน แต่ละชั้นเรียน ดังปรากฏรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ระดับชั้นละ 10 คน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ชาย	หญิง	
1. เทคโนโลยีสยาม (ช่างกลสยาม)	30	15	15	30
2. พาณิชยการกรุงเทพ	30	15	15	30
3. พาณิชยการราชดำเนิน ธนบุรี	30	15	15	30
4. วิทยาลัยบริหารธุรกิจ	30	15	15	30
5. สายประสิทธิ์พาณิชยการ	30	15	15	30
6. กุศลวิทย์เทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ	30	15	15	30
7. มิตรพลพาณิชยการ	30	15	15	30
8. จรัญสนิทวงศ์บริหารธุรกิจ	30	15	15	30
9. กรุงเทพวิจิตรศิลป์และพาณิชยการ	30	15	15	30
10. เทคนิคพาณิชยการธนบุรี	30	15	15	30
11. เทคโนโลยีหมู่บ้านครู	30	15	15	30
12. วิทยาการจัดการเพชรเกษม	30	15	15	30
13. วีรสุนทรบริหารธุรกิจ	30	15	15	30
14. ไทยอาชีวศึกษา	30	15	15	30
15. พาณิชยการบางอ้อ	30	15	15	30
16. พาณิชยการสยาม	30	15	15	30
17. เทคโนโลยีกรุงธน	30	15	15	30
18. พาณิชยการภาษานุสรณ์ บางแค	30	15	15	30
19. เทคโนโลยีธนบุรีบริหารธุรกิจ	30	15	15	30
20. เทคโนโลยีปิ่นมณฑล	30	15	15	30
รวม	600	300	300	600

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน อาชีพผู้ปกครอง สถานภาพครอบครัวของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน อาชีวศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีลักษณะเป็นแบบลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยถามแยกเป็น 4 ด้านดังนี้

1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
4. ด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

เกณฑ์การให้คะแนน

1 การให้คะแนนความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากทม. 3 กำหนดค่าคะแนน

มากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

2. นำระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากทม. 3 จากค่าคะแนนแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายด้านแบ่งเป็น 3 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 10) คือ

ระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ

3.67 – 5.00	หมายความว่า	ระดับความต้องการมาก
2.34 – 3.66	หมายความว่า	ระดับความต้องการปานกลาง
1.00 – 2.33	หมายความว่า	ระดับความต้องการน้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดไว้ให้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.ศึกษาสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

นันทนาการในโรงเรียน

3. สร้างแบบสอบถามตามแนวคิดและคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ควบคุมปริญญา นิพนธ์ ให้ครอบคลุมในเรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยระบุการจัดการเป็น 4 ด้าน คือ ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ โดยออกแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้น้ำหนักคะแนนเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ได้จำนวน 58 ข้อ แล้วนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมพิจารณาให้คำแนะนำ แก้ไขปรับปรุง ได้ข้อคำถามที่แก้ไขสมบูรณ์ภายหลังการแนะนำแล้ว 38 ข้อ ต่อจากนั้นนำไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจในชั้น หากคุณภาพของแบบสอบถามต่อไป

4. หากคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ดำเนินการดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามทั้งหมดมี 38 ข้อ ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มหาวิทยาลัยเสนอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาโดยอาศัยเกณฑ์น้ำหนักคะแนน ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540 : 124)

มีคะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามเนื้อหา

มีคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามเนื้อหา

มีคะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีมีความสอดคล้องตามเนื้อหา

บันทึกผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อคำถามที่มีตรรกะสอดคล้องเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่าไปใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัยปรากฏว่ามีข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ได้จำนวน 31 ข้อ จาก 38 ข้อ

4.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนในข้อ 4.1 แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เตรียมไว้ในการวิจัยจำนวน 30 คน แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยทำการวิเคราะห์สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามแบบของครอนบัท (Cronbach) (ล้วนและอังคณา สายยศ.2543:218) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.8948 จึงนำไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒออกหนังสือราชการไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สถาบันการศึกษา โรงเรียนอาชีวศึกษาที่เลือกไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าเก็บข้อมูล
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 45 วัน โดยแจกแบบสอบถาม 600 ฉบับ ได้รับคืนทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการกับข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วคัดเลือกฉบับสมบูรณ์ไว้ได้จำนวน 600 ฉบับ จึงนำไปใช้ทั้ง 600 ฉบับ
2. หาค่าร้อยละจากแบบสอบถามตอนที่ 1 คือ สภาพลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่เรียน และอาชีพของผู้ปกครอง แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3
4. วิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 โดยทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมุติฐานที่ 1 แล้วทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และกรณีผลการทดสอบระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม แบบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของนิวแมนคูลส์ (Newman Keul's Method) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
5. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 คือ ข้อคิดเห็นเชิงอิสระของผู้ตอบแบบสอบถาม ชนิดปลายเปิด (Open Ended) มาแจกแจงความถี่ซ้ำ ๆ หรือใกล้เคียงกันมาจัดหมวดหมู่ แล้วลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาจำนวนความถี่ซ้ำ ๆ หรือใกล้เคียงจากจำนวนมาก ไปสู่จำนวนน้อย แล้วนำเสนอรูปความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
P	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean squares)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Significant)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการจำนวน 600 คน ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวโดยทั่วไปของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ทั้งโดยรวม และแยกเป็นแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน อาชีพของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัด
สำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3
จำแนกโดยลักษณะทั่วไป (n = 600)

ลักษณะทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	300	50.00
	หญิง	300	50.00
	รวม	600	100.00
2. ชั้นปีที่ศึกษา			
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1	200	33.33
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2	200	33.33
	ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3	200	33.34
	รวม	600	100.00
3. สาขาวิชาที่เรียน			
	บัญชี	110	18.33
	การตลาด	190	31.66
	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	98	16.33
	การท่องเที่ยว	202	33.68
	รวม	600	100.00
4. อาชีพของผู้ปกครอง			
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	98	16.33
	ธุรกิจส่วนตัว	241	40.16
	ลูกจ้าง	261	43.51
	รวม	600	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียนที่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักบริหาร
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 มีลักษณะโดยทั่วไป
ดังนี้

1. เพศ นักเรียนเป็นเพศชายจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เป็นเพศหญิง 300 คน คิด
เป็นร้อยละ 50
2. ชั้นปีที่ศึกษา นักเรียนที่เรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1-3 มี 3 กลุ่ม กลุ่มละ 200
คน
3. สาขาวิชาที่เรียน นักเรียนลงทะเบียนเรียนในสาขาวิชาบัญชี จำนวน 110 คน คิดเป็น
ร้อยละ 18.33 สาขาวิชาการตลาดจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 31.66, สาขาวิชาการท่องเที่ยว
จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 33.68
4. อาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 98
คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 40.16 และอาชีพเป็น
ลูกจ้าง 261 คน คิดเป็นร้อยละ 43.51

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เพื่อหาระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏในตาราง 3-24

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์
(n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์			
1. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริม และพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	3.94	.77	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีงามของนักเรียนในโรงเรียน	4.15	.73	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อ ตอบสนองนโยบายของโรงเรียนและกระทรวง ศึกษาธิการที่มุ่งหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.80	.92	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้น อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อให้นักเรียน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.96	.64	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ตามความต้องการ	4.35	.79	มาก
6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม นันทนาการของโรงเรียนอย่างเพียงพอ	4.15	.86	มาก
รวม	4.04	.78	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = .78$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่อุปกรณ์
และสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.96	.72	มาก
2. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.71	1.12	มาก
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมทุกแห่งมีมาตรฐาน ความปลอดภัย	3.80	.69	มาก
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศถ่ายเทดี	3.96	.74	มาก
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและถูกสุขลักษณะ	3.73	.76	มาก
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้พร้อมภาชนะเพียงพอ และมีความสมบูรณ์	4.15	.69	มาก
7. มีอุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพียงพอและหลากหลาย	3.77	.72	มาก
8. บริเวณโดยรอบอาคารกิจกรรมกว้างขวางและร่มรื่น	3.70	.96	มาก
9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนาม อุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	3.74	.76	มาก
รวม	3.83	.79	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ =3.83,S.D.=.79) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่
ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
 เอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ			
1. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจและ สามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ	3.59	.98	ปานกลาง
2. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีบุคลิกภาพส่วนตนเอง ที่แสดงความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่	4.00	.76	มาก
3. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วม กิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ	3.60	.60	ปานกลาง
4. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีงาม กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	3.96	.76	มาก
5. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีสุขภาพจิต สุขภาพกายสมบูรณ์	4.00	.73	มาก
6. มีบุคลากรให้บริการดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วม กิจกรรมในการขอกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี	4.40	.69	มาก
7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอนและฝึกหัดทักษะกิจกรรม นันทนาการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา	3.61	.78	ปานกลาง
รวม	3.88	.76	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
 อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
 กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88, S.D.=.76$) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในระดับปานกลาง คือ ข้อ1 ผู้นำ
 กิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ ($\bar{X}=3.59, S.D.=.98$) ข้อ3
 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ สนใจเอาใจใส่ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.60, S.D.=.60$)
 และข้อ7 มีบุคลากรทำหน้าที่สอนและฝึกหัดทักษะกิจกรรมนันทนาการประจำสถานประกอบกิจกรรม
 ตลอดเวลา ($\bar{X}=3.61, S.D.=.78$) นอกนั้นทุกข้อมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับ
 มาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรม
นันทนาการ (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ			
1. กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม	4.15	.78	มาก
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต	4.36	.63	มาก
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน	2.22	.78	น้อย
4. เต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ รวมทั้งแอโรบิค	3.50	.76	ปานกลาง
5. การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง	4.39	.76	มาก
6. กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง	3.63	.88	ปานกลาง
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์	3.45	.80	ปานกลาง
8. กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น โด้วที่เขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ	3.32	.78	ปานกลาง
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรมบริการสังคม ช่วยเหลือ ทั้งร่างกายและทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ	3.34	.70	ปานกลาง
รวม	3.60	.76	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.=.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ1 กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=.78) ข้อ2 เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 4.36$, S.D.=.63) ข้อ5 การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง ($\bar{X} = 4.39$, S.D.=.76) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ3 ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน ($\bar{X} = 2.22$, S.D.=.78) นอกนั้นทุกข้อมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์	4.04	.78	มาก
2. ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.83	.79	มาก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.88	.76	มาก
4. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.60	.76	ปานกลาง
รวม	3.84	.77	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84, S.D.=.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X}=3.60, S.D.=.76$) นอกนั้นทุกด้านมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์
 จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ					
	ชาย (n=300)			หญิง (n=300)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์						
1. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	3.92	.76	มาก	3.95	.74	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีงาม ของนักเรียนในโรงเรียน	4.17	.74	มาก	4.14	.71	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของ โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการที่ มุ่งหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.78	.90	มาก	3.79	.92	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อ ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.97	.65	มาก	3.98	.64	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ ตามความต้องการ	4.36	.78	มาก	4.36	.76	มาก
6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม นันทนาการของโรงเรียนอย่างเพียงพอ	4.14	.84	มาก	4.17	.88	มาก
รวม	4.05	.77	มาก	4.07	.78	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X}=4.05, S.D.=.77$, หญิง $\bar{X}=4.07, S.D.=.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม

นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ					
	ชาย (n=300)			หญิง (n=300)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก						
1. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ						
กลางแจ้ง	3.95	.74	มาก	3.96	.75	มาก
2. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ						
ในร่ม	3.71	1.09	มาก	3.70	1.11	มาก
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมทุกแห่ง						
มีมาตรฐานความปลอดภัย	3.81	.68	มาก	3.80	.69	มาก
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศถ่ายเทดี	3.95	.75	มาก	3.97	.74	มาก
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและ						
ถูกสุขลักษณะ	3.73	.74	มาก	3.73	.75	มาก
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้พร้อม						
ภาชนะเพียงพอและมีความสมบูรณ์	4.19	.65	มาก	4.13	.68	มาก
7. มีอุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกาย						
และเล่นกีฬา เพียงพอและหลากหลาย	3.75	.71	มาก	3.78	.73	มาก
8. บริเวณโดยรอบอาคารกิจกรรม						
กว้างขวางและร่มรื่น	3.70	.95	มาก	3.71	.96	มาก
9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนาม						
อุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	3.74	.72	มาก	3.74	.74	มาก
รวม	3.83	.78	มาก	3.83	.79	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา

กรุงเทพมหานคร 3 ทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก (ชาย $\bar{X}=3.83, S.D.=.78$, หญิง $\bar{X}=3.83, S.D.=.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ					
	ชาย (n=300)			หญิง (n=300)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ						
1. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ	3.57	.96	ปานกลาง	3.58	.98	ปานกลาง
2. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีบุคลิกภาพ ส่วนตนเองที่แสดงความกระตือรือร้น ในการทำหน้าที่	4.01	.74	มาก	4.00	.76	มาก
3. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการสนใจเอาใจใส่ ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนั้นทนทานการอย่าง สม่ำเสมอ	3.60	.65	ปานกลาง	3.60	.60	ปานกลาง
4. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีมนุษยสัมพันธ์ อันดีงามกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	3.98	.74	มาก	3.96	.75	มาก
5. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีสุขภาพจิต สุขภาพกายสมบูรณ์	4.00	.75	มาก	4.00	.71	มาก
6. มีบุคลากรให้บริการดูแลอำนวยความสะดวก ให้ผู้ร่วมกิจกรรมในการขอ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี	4.38	.70	มาก	4.40	.68	มาก
7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะ กิจกรรมนั้นทนทานการประจำสถาน ประกอบกิจกรรมตลอดเวลา	3.62	.78	ปานกลาง	3.60	.78	ปานกลาง
รวม	3.88	.76	มาก	3.87	.75	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นทนทานการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นทนทานการ อยู่ในระดับ

มาก (ชาย $\bar{X} = 3.88, S.D. = .76$, หญิง $\bar{X} = 3.87, S.D. = .75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง คือข้อ1 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจและสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ (ชาย $\bar{X} = 3.57, S.D. = .96$, หญิง $\bar{X} = 3.58, S.D. = .98$) ข้อ3 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ (ชาย $\bar{X} = 3.60, S.D. = .65$, หญิง $\bar{X} = 3.60, S.D. = .60$) และข้อ7 มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะกิจกรรมนันทนาการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา (ชาย $\bar{X} = 3.62, S.D. = .78$, หญิง $\bar{X} = 3.60, S.D. = .78$) นอกนั้นทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรเพศ ($n = 600$)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ					
	ชาย (n=300)			หญิง (n=300)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ						
1. กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม	4.15	.76	มาก	4.14	.75	มาก
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต	4.34	.63	มาก	4.33	.62	มาก
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน	2.18	.76	น้อย	2.32	.78	น้อย
4. เต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ รวมทั้งแอโรบิค	3.48	.75	ปานกลาง	3.50	.75	ปานกลาง
5. การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง	4.38	.76	มาก	4.39	.76	มาก
6. กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง	3.64	.80	ปานกลาง	3.62	.83	ปานกลาง
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์	3.46	.78	ปานกลาง	3.45	.80	ปานกลาง
8. กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น โต้วาทีเขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ	3.32	.76	ปานกลาง	3.32	.78	ปานกลาง
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรม บริการสังคม ช่วยเหลือ ทั้งร่างกาย และทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ	3.36	.71	ปานกลาง	3.35	.70	ปานกลาง
รวม	3.59	.75	ปานกลาง	3.60	.75	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง (ชาย $\bar{X}=3.59, S.D.=.75$, หญิง $\bar{X}=3.60, S.D.=.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ ข้อ1 กีฬาเพื่อ

นันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม (ชาย $\bar{X} = 4.15, S.D. = .76$, หญิง $\bar{X} = 4.14, S.D. = .75$) ข้อ 2 เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต (ชาย $\bar{X} = 4.34, S.D. = .63$, หญิง $\bar{X} = 4.33, S.D. = .62$) ข้อ 5 การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง (ชาย $\bar{X} = 4.38, S.D. = .76$, หญิง $\bar{X} = 4.39, S.D. = .76$) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับน้อย คือข้อ 3 ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน (ชาย $\bar{X} = 2.18, S.D. = .76$, หญิง $\bar{X} = 2.32, S.D. = .78$) นอกนั้นทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา (n = 600)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ								
	ชั้นปีที่1			ชั้นปีที่2			ชั้นปีที่3		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์									
1. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	3.93	.77	มาก	3.94	.74	มาก	3.94	.78	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีงาม ของนักเรียนในโรงเรียน	4.13	.74	มาก	4.15	.75	มาก	4.14	.76	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของ โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการที่ มุ่งหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.80	.92	มาก	3.81	.90	มาก	3.80	.89	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อ ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.94	.63	มาก	3.96	.65	มาก	3.97	.66	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ ตามความต้องการ	4.35	.78	มาก	4.35	.79	มาก	4.34	.79	มาก
6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม นันทนาการของโรงเรียนอย่างเพียงพอ	4.16	.84	มาก	4.14	.82	มาก	4.15	.82	มาก
รวม	4.05	.78	มาก	4.05	.77	มาก	4.06	.78	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบาย และวัตถุประสงค์ ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อยู่ใน
ระดับมาก (ชั้นปีที่1 $\bar{X}$ =4.05,S.D.=.78, ชั้นปีที่2 $\bar{X}$ =4.05,S.D.=.77, ชั้นปีที่3 $\bar{X}$ =4.06,S.D.=.78)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกกลุ่มชั้นปี อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ($n = 600$)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ								
	ชั้นปีที่1			ชั้นปีที่2			ชั้นปีที่3		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก									
1. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ									
กลางแจ้ง	3.97	.92	มาก	3.95	.80	มาก	3.95	.77	มาก
2. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการ									
ในร่ม	3.70	.87	มาก	3.71	.71	มาก	3.72	.76	มาก
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมทุกแห่ง									
มีมาตรฐานความปลอดภัย	3.80	.76	มาก	3.80	.77	มาก	3.79	.78	มาก
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศถ่ายเทดี	3.96	.78	มาก	3.95	.78	มาก	3.96	.80	มาก
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและ									
ถูกสุขลักษณะ	3.72	.77	มาก	3.73	.72	มาก	3.71	.71	มาก
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้พร้อม									
ภาชนะเพียงพอและมีความสมบูรณ์	4.15	.78	มาก	4.15	.76	มาก	4.15	.78	มาก
7. มีอุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกาย									
และเล่นกีฬา เพียงพอและหลากหลาย	3.79	.78	มาก	3.78	.80	มาก	3.74	.79	มาก
8. บริเวณโดยรอบอาคารกิจกรรม									
กว้างขวางและร่มรื่น	3.70	.76	มาก	3.71	.81	มาก	3.70	.80	มาก
9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนาม									
อุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	3.73	.78	มาก	3.74	.88	มาก	3.74	.81	มาก
รวม	3.83	.80	มาก	3.83	.78	มาก	3.82	.89	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และ ชั้นปีที่3 อยู่ในระดับมาก (ชั้นปีที่1 $\bar{X}=3.83, S.D.=.80$, ชั้นปีที่2 $\bar{X}=3.83, S.D.=.78$, ชั้นปีที่3 $\bar{X}=3.82, S.D.=.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบทั้ง 3 กลุ่มชั้นปี มีความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ($n = 600$)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ								
	ชั้นปีที่1			ชั้นปีที่2			ชั้นปีที่3		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ									
1. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ	3.60	.96	ปานกลาง	3.59	.98	ปานกลาง	3.58	.90	ปานกลาง
2. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีบุคลิกภาพ ส่วนตนเองที่แสดงความกระตือรือร้น ในการทำหน้าที่	4.00	.78	มาก	4.00	.79	มาก	3.99	.72	มาก
3. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการสนใจเอาใจใส่ ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนั้นทนทานการอย่าง สม่ำเสมอ	3.61	.76	ปานกลาง	3.60	.78	ปานกลาง	3.60	.78	ปานกลาง
4. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีมนุษยสัมพันธ์ อันดีงามกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	3.95	.81	มาก	3.95	.80	มาก	3.97	.80	มาก
5. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีสุขภาพจิต สุขภาพกายสมบูรณ์	4.00	.74	มาก	4.00	.75	มาก	4.00	.75	มาก
6. มีบุคลากรให้บริการดูแลอำนวยความสะดวก ให้ผู้ร่วมกิจกรรมในการขอ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี	4.39	.78	มาก	4.40	.78	มาก	4.39	.76	มาก
7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะ กิจกรรมนั้นทนทานการประจำสถาน ประกอบกิจกรรมตลอดเวลา	3.62	.80	ปานกลาง	3.60	.78	ปานกลาง	3.61	.80	ปานกลาง
รวม	3.88	.80	มาก	3.87	.79	มาก	3.87	.79	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นทนทานการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อยู่ในระดับมาก (ชั้นปีที่1 $\bar{X}=3.88, S.D.=.80$, ชั้นปีที่2 $\bar{X}=3.87, S.D.=.79$, ชั้นปีที่3 $\bar{X}=3.87, S.D.=.79$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นทนทานการเหมือนกันทุกกลุ่มชั้นปี อยู่ในระดับปาน กลาง คือข้อ1 ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีความรู้ เข้าใจและสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ (ชั้นปีที่1

$\bar{X} = 3.60$, S.D. = .96, ชั้นปีที่ 2 $\bar{X} = 3.59$, S.D. = .98, ชั้นปีที่ 3 $\bar{X} = 3.58$, S.D. = .90) ข้อ 3 ผู้นำกิจกรรม
 นั้นทนทานการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนั้นทนทานการ อย่างสม่ำเสมอ (ชั้นปีที่ 1 $\bar{X} = 3.61$, S.D. = .76, ชั้น
 ปีที่ 2 $\bar{X} = 3.60$, S.D. = .78, ชั้นปีที่ 3 $\bar{X} = 3.60$, S.D. = .78) ข้อ 7 มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัด
 ทักษะกิจกรรมนั้นทนทานการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา (ชั้นปีที่ 1 $\bar{X} = 3.62$, S.D. = .80, ชั้นปี
 ที่ 2 $\bar{X} = 3.60$, S.D. = .78, ชั้นปีที่ 3 $\bar{X} = 3.61$, S.D. = .80) นอกนั้นทุกข้อและทุกกลุ่มชั้นปี มีความต้องการ
 การจัดกิจกรรมนั้นทนทานการ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นั้นทนทานการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรม
 นั้นทนทานการ จำแนกตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ($n = 600$)

รายการกิจกรรม	ความต้องการ								
	ชั้นปีที่1			ชั้นปีที่2			ชั้นปีที่3		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ									
1. กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม	4.16	.78	มาก	4.15	.80	มาก	4.14	.78	มาก
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต	4.35	.70	มาก	4.36	.78	มาก	3.35	.80	มาก
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน	2.20	.70	น้อย	2.21	.76	น้อย	2.22	.80	น้อย
4. เต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ รวมทั้งแอโรบิค	3.50	.75	ปานกลาง	3.51	.78	ปานกลาง	3.50	.79	ปานกลาง
5. การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง	4.38	.73	มาก	4.40	.76	มาก	4.39	.79	มาก
6. กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง	3.63	.81	ปานกลาง	3.63	.78	ปานกลาง	3.64	.79	ปานกลาง
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์	3.45	.80	ปานกลาง	3.44	.78	ปานกลาง	3.45	.79	ปานกลาง
8. กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น โต้เวทีเขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ	3.31	.76	ปานกลาง	3.32	.79	ปานกลาง	3.32	.76	ปานกลาง
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรม บริการสังคม ช่วยเหลือ ทั้งร่างกาย และทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ	3.33	.80	ปานกลาง	3.34	.78	ปานกลาง	3.34	.78	ปานกลาง
รวม	3.59	.76	ปานกลาง	3.60	.77	ปานกลาง	3.59	.79	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ชั้นปีที่1 ชั้นปีที่2 และชั้นปีที่3 อยู่ใน ระดับปานกลาง (ชั้นปีที่1 $\bar{X}=3.59, S.D.=.76$, ชั้นปีที่2 $\bar{X}=3.60, S.D.=.77$, ชั้นปีที่3 $\bar{X}=3.59, S.D.=.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเหมือนกันทุก กลุ่มชั้นปี อยู่ในระดับมาก คือข้อ1 กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม (ชั้นปีที่1 $\bar{X}=3.16, S.D.=.78$, ชั้นปีที่2 $\bar{X}=4.15, S.D.=.80$, ชั้นปีที่3 $\bar{X}=4.14, S.D.=.78$) ข้อ2 เกมการเล่น

ในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต (ชั้นปีที่1 $\bar{X}$ =4.35, S.D.=.70, ชั้นปีที่2 $\bar{X}$ =4.36,S.D.=.78, ชั้นปีที่3 $\bar{X}$ =4.35,S.D.=.80) ข้อ5 การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง (ชั้นปีที่1 $\bar{X}$ =4.38, S.D.=.73, ชั้นปีที่2 $\bar{X}$ =4.40,S.D.=.76, ชั้นปีที่3 $\bar{X}$ =4.39,S.D.=.79) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับน้อย คือข้อ3 ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน (ชั้นปีที่1 $\bar{X}$ =2.20, S.D.=.70, ชั้นปีที่2 $\bar{X}$ =2.21,S.D.=.76, ชั้นปีที่3 $\bar{X}$ =2.22,S.D.=.80) นอกนั้นทุกข้อและทุกกลุ่มชั้นปี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600)

6. มีการสนับสนุนงบประมาณ

เพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการ

ของโรงเรียนอย่างเพียงพอ	4.15	.78	มาก	4.14	.78	มาก	4.14	.80	มาก	4.15	.81	มาก
รวม	4.05	.76	มาก	4.06	.79	มาก	4.06	.79	มาก	4.05	.78	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ด้านนโยบาย และวัตถุประสงค์ ทุกสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก (บัญชี $\bar{X}=4.05$, S.D.=.76, การตลาด $\bar{X}=4.06$, S.D.=.79, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=4.06$, S.D.=.79, การท่องเที่ยว $\bar{X}=4.05$, S.D.=.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบทุกกลุ่มสาขาวิชาและทุก ๆ ข้อ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 17 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600)

ความต้องการ

รายการกิจกรรม												
	บัญชี			การตลาด			คอมพิวเตอร์ธุรกิจ			การท่องเที่ยว		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก												
1. สถานที่ประกอบกิจกรรม												
นันทนาการกลางแจ้ง	3.95	.70	มาก	3.96	.71	มาก	3.96	.78	มาก	3.96	.78	มาก
2. สถานที่ประกอบกิจกรรม												
นันทนาการในร่ม	3.70	.76	มาก	3.71	.76	มาก	3.72	.76	มาก	3.72	.76	มาก
3. สถานที่ประกอบกิจกรรม												
ทุกแห่งมีมาตรฐานความปลอดภัย	3.83	.80	มาก	3.80	.80	มาก	3.81	.76	มาก	3.79	.76	มาก
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศ												
ถ่ายเทดี	3.98	.76	มาก	3.94	.80	มาก	3.95	.80	มาก	3.96	.78	มาก
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอ												
และถูกสุขลักษณะ	3.74	.78	มาก	3.73	.78	มาก	3.74	.80	มาก	3.73	.70	มาก
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้												
พร้อมภาชนะเพียงพอ												
และมีความสมบูรณ์	4.14	.69	มาก	4.15	.70	มาก	4.15	.78	มาก	4.14	.78	มาก
7. มีอุปกรณ์ประกอบการ												
ออกกำลังกายและเล่นกีฬา												
เพียงพอและหลากหลาย	3.75	.78	มาก	3.76	.78	มาก	3.78	.78	มาก	3.77	.80	มาก
8. บริเวณโดยรอบอาคาร												
กิจกรรมกว้างขวางและร่มรื่น	3.70	.95	มาก	3.70	.94	มาก	3.71	.74	มาก	3.70	.90	มาก
9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนาม												
อุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	3.74	.80	มาก	3.74	.90	มาก	3.74	.76	มาก	3.74	.80	มาก
รวม	3.74	.80	มาก	3.74	.90	มาก	3.74	.76	มาก	3.74	.80	มาก

จากตาราง 17 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ทุกสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก (บัญชี $\bar{X}$ =3.84 ,S.D.=.78, การตลาด $\bar{X}$ =3.83,S.D.=.79, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}$ =3.84 ,S.D.=.77,การท่องเที่ยว $\bar{X}$ =3.88,S.D.=.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบทุกกลุ่มสาขาวิชาและทุกๆ ข้อ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
 จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา ($n = 600$)

ความต้องการ

7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและ

ฝึกหัดทักษะกิจกรรม

นันทนาการประจำสถาน

ประกอบกิจกรรมตลอดเวลา 3.61 .76 ปานกลาง 3.61 .74 ปานกลาง 3.61 .78 ปานกลาง 3.62 .75 ปานกลาง

รวม 3.88 .15 มาก 3.88 .74 มาก 3.87 .76 มาก 3.88 .74 มาก

จากตาราง 18 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ทุกสาขาวิชาอยู่ในระดับมาก (บัญชี $\bar{X}=3.88$, S.D.=.71, การตลาด $\bar{X}=3.83$, S.D.=.74, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.87$, S.D.=.76, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.88$, S.D.=.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบทุกกลุ่มสาขาวิชา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง คือข้อ1 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจและสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ (บัญชี $\bar{X}=3.58$, S.D.=.79, การตลาด $\bar{X}=3.59$, S.D.=.96, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.59$, S.D.=.89, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.59$, S.D.=.90) ข้อ3 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ (บัญชี $\bar{X}=3.59$, S.D.=.58, การตลาด $\bar{X}=3.60$, S.D.=.60, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.60$, S.D.=.65, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.58$, S.D.=.60) ข้อ7 มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะกิจกรรมนันทนาการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา (บัญชี $\bar{X}=3.61$, S.D.=.75, การตลาด $\bar{X}=3.61$, S.D.=.74, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.61$, S.D.=.78, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.88$, S.D.=.74) นอกนั้นทุกกลุ่มสาขาวิชามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา (n = 600)

ความต้องการ

รายการกิจกรรม								
	บัญชี		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		การท่องเที่ยว	
	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ								
1. กีฬาเพื่อนันทนาการทั้ง								
กลางแจ้งและในร่ม	4.15	.79 มาก	4.14	.78 มาก	4.15	.78 มาก	4.15	.74 มาก
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกม								
อินเทอร์เน็ต	4.35	.66 มาก	4.39	.65 มาก	4.34	.70 มาก	4.35	.64 มาก
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น								
การประดิษฐ์ การเย็บปัก								
การปั้น การวาดเขียน	2.20	.74 น้อย	2.22	.72 น้อย	2.23	.74 น้อย	2.24	.70 น้อย
4. เดินร่ำ กิจกรรมเข้าจังหวะ								
รวมทั้งแอโรบิค	3.48	.70 ปานกลาง	3.49	.72 ปานกลาง	3.51	.70 ปานกลาง	3.50	.71 ปานกลาง
5. การดนตรี การร้องเพลง								
การฟังเพลง	4.38	.75 มาก	4.39	.76 มาก	4.39	.76 มาก	4.38	.74 มาก
6. กิจกรรมค่ายพักแรม								
กลางแจ้ง	3.63	.88 ปานกลาง	3.64	.79 ปานกลาง	3.63	.88 ปานกลาง	3.63	.80 ปานกลาง
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์	3.45	.80 ปานกลาง	3.45	.80 ปานกลาง	3.44	.82 ปานกลาง	3.45	.80 ปานกลาง
8. กิจกรรมวรรณกรรม								
การพูด อ่าน เขียน								
เช่น ได้อ่านที่เขียนการ์ตูน								
แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ	3.31	.75 ปานกลาง	3.32	.80 ปานกลาง	3.31	.75 ปานกลาง	3.33	.70 ปานกลาง
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น								
ชมรมบริการสังคม ช่วยเหลือ								
ทั้งร่างกายและทุนทรัพย์								
ต่อสังคมต่างๆ	3.34	.70 ปานกลาง	3.35	.71 ปานกลาง	3.33	.70 ปานกลาง	3.34	.71 ปานกลาง
ตาราง 19 (ต่อ)								

รายการกิจกรรม	ความต้องการ							
	บัญชี		การตลาด		คอมพิวเตอร์ธุรกิจ		การท่องเที่ยว	
	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ	$\bar{X}$	S.D. ระดับ
รวม	3.58	.75 ปานกลาง	3.59	.74 ปานกลาง	3.58	.76 ปานกลาง	3.59	.73 ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ทุกสาขาวิชา อยู่ในระดับปานกลาง (บัญชี $\bar{X}=3.58$, S.D.=.75, การตลาด $\bar{X}=3.59$, S.D.=.74, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.58$, S.D.=.76, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.59$, S.D.=.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบกลุ่มสาขาวิชา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก คือข้อ1 กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม (บัญชี $\bar{X}=4.15$, S.D.=.79, การตลาด $\bar{X}=4.14$, S.D.=.78, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=4.15$, S.D.=.78, การท่องเที่ยว $\bar{X}=4.15$, S.D.=.74) ข้อ2 เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต (บัญชี $\bar{X}=4.36$, S.D.=.66, การตลาด $\bar{X}=4.39$, S.D.=.65, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=4.34$, S.D.=.70, การท่องเที่ยว $\bar{X}=4.35$, S.D.=.64) ข้อ5 การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง (บัญชี $\bar{X}=4.35$, S.D.=.75, การตลาด $\bar{X}=4.39$, S.D.=.76, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=4.39$, S.D.=.76, การท่องเที่ยว $\bar{X}=4.38$, S.D.=.74) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับน้อย คือข้อ3 ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน (บัญชี $\bar{X}=2.20$, S.D.=.74, การตลาด $\bar{X}=2.22$, S.D.=.72, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=2.23$, S.D.=.74, การท่องเที่ยว $\bar{X}=2.24$, S.D.=.70) นอกนั้นทุกกลุ่มสาขาวิชามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 20 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง (n = 600)

รายการกิจกรรม	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ			ธุรกิจส่วนตัว			ลูกจ้าง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์									
1. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	3.95	.75	มาก	3.94	.77	มาก	4.15	.74	มาก
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีงาม ของนักเรียนในโรงเรียน	4.15	.73	มาก	4.15	.73	มาก	4.15	.73	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของ โรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.80	.91	มาก	3.81	.91	มาก	3.80	.82	มาก
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อ ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	3.96	.65	มาก	3.94	.66	มาก	3.96	.93	มาก
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ ตามความต้องการ	4.34	.70	มาก	4.35	.71	มาก	4.36	.75	มาก
6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม นันทนาการของโรงเรียนอย่างเพียงพอ	4.16	.84	มาก	4.15	.85	มาก	4.14	.84	มาก
รวม	4.06	.76	มาก	4.05	.77	มาก	4.08	.78	มาก

จากตาราง 20 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านนโยบาย และวัตถุประสงค์ ทุกอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับมาก (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ =4.06 ,S.D.=.76, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}$ =4.05 ,S.D.=.77, ลูกจ้าง $\bar{X}$ =4.08 ,S.D.=.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ทุกกลุ่มอาชีพของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 21 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และ
สิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600)

ความต้องการ

รายการกิจกรรม	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ			ธุรกิจส่วนตัว			ลูกจ้าง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก									
1. สถานที่ประกอบกิจกรรมนั้นธนาคารกลางแจ้ง	3.95	.71	มาก	3.96	.72	มาก	3.95	.72	มาก
2. สถานที่ประกอบกิจกรรมนั้นธนาคารในร่ม	3.72	.99	มาก	3.71	.98	มาก	3.72	1.2	มาก
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมทุกแห่งมีมาตรฐานความปลอดภัย	3.82	.69	มาก	3.81	.69	มาก	3.80	.69	มาก
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศถ่ายเทดี	3.95	.74	มาก	3.95	.74	มาก	3.96	.75	มาก
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและถูกสุขลักษณะ	3.73	.76	มาก	3.74	.76	มาก	3.76	.74	มาก
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้พร้อมภาชนะเพียงพอและมีความสมบูรณ์	4.15	.69	มาก	4.15	.69	มาก	4.16	.69	มาก
7. มีอุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เพียงพอและหลากหลาย	3.78	.72	มาก	3.75	.74	มาก	3.77	.73	มาก
8. บริเวณโดยรอบอาคารกิจกรรมกว้างขวางและร่มรื่น	3.70	.96	มาก	3.70	.92	มาก	3.71	.90	มาก
9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนามอุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ	3.74	.76	มาก	3.74	.75	มาก	3.74	.73	มาก
รวม	3.83	.76	มาก	3.84	.76	มาก	3.83	.78	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ทุกอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับมาก (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=4.83$, S.D.=.76, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=3.84$, S.D.=.76, ลูกจ้าง $\bar{X}=3.83$, S.D.=.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ทุกกลุ่มอาชีพของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 22 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม
 การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
 จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600)

	ความต้องการ
รายการกิจกรรม	

	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ			ธุรกิจส่วนตัว			ลูกจ้าง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ									
1. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ	3.59	.99	ปานกลาง	3.58	.96	ปานกลาง	3.59	.96	ปานกลาง
2. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีบุคลิกภาพ ส่วนตนเองที่แสดงความกระตือรือร้น ในการทำหน้าที่	4.01	.76	มาก	4.02	.74	มาก	4.00	.73	มาก
3. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการสนใจเอาใจใส่ ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่าง สม่ำเสมอ	3.59	.61	ปานกลาง	3.60	.62	ปานกลาง	3.60	.61	ปานกลาง
4. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีมนุษยสัมพันธ์ อันดีงามกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน	3.95	.76	มาก	3.96	.78	มาก	3.96	.80	มาก
5. ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีสุขภาพจิต สุขภาพกายสมบูรณ์	3.99	.73	มาก	4.01	.74	มาก	4.00	.73	มาก
6. มีบุคลากรให้บริการดูแลอำนวยความสะดวก ให้ผู้ร่วมกิจกรรมในการขอ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี	4.41	.69	มาก	4.40	.68	มาก	4.40	.65	มาก
7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะ กิจกรรมนันทนาการประจำสถาน ประกอบกิจกรรมตลอดเวลา	3.60	.76	ปานกลาง	3.61	.74	ปานกลาง	3.60	.75	ปานกลาง
รวม	3.87	.75	มาก	3.88	.75	มาก	3.87	.75	มาก

จากตาราง 22 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ทุกอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับ มาก (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=3.87$, S.D.=.75, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=3.88$, S.D.=.75, ลูกจ้าง $\bar{X}=3.87$, S.D.=.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ใน ระดับปานกลาง ทุกกลุ่มอาชีพ คือข้อ1 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการมีความรู้ เข้าใจและสามารถนำ กิจกรรมประเภทนั้นๆ (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=3.59$, S.D.=.99, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=3.58$, S.D.=.96, ลูกจ้าง $\bar{X}=3.59$, S.D.=.96) ข้อ3 ผู้นำกิจกรรมนันทนาการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมกิจกรรม

นันทนาการอย่างสม่ำเสมอ (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ =3.59 ,S.D.=.61, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}$ =3.60 ,S.D.=.62, ลูกจ้าง $\bar{X}$ =3.60 ,S.D.=.61) ข้อ7 มีบุคลากรทำหน้าที่สอบและฝึกหัดทักษะกิจกรรม นันทนาการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}$ =3.60 ,S.D.=.76, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}$ =3.61 ,S.D.=.74, ลูกจ้าง $\bar{X}$ =3.60 ,S.D.=.75) นอกนั้นมีความต้องการการจัด กิจกรรมนันทนาการทุกกลุ่มอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 23 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรม นันทนาการ จำแนกตามตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง (n = 600)

	ความต้องการ
รายการกิจกรรม	

	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ			ธุรกิจส่วนตัว			ลูกจ้าง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ									
1. กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม	4.15	.75	มาก	4.14	.75	มาก	4.15	.74	มาก
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต	4.36	.66	มาก	4.35	.63	มาก	4.35	.70	มาก
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน	2.21	.78	น้อย	2.22	.76	น้อย	2.21	.70	น้อย
4. เดินรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ รวมทั้งแอโรบิค	3.51	.76	ปานกลาง	3.50	.74	ปานกลาง	3.51	.75	ปานกลาง
5. การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง	4.38	.75	มาก	4.36	.76	มาก	4.38	.78	มาก
6. กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง	3.63	.69	ปานกลาง	3.64	.78	ปานกลาง	3.63	.76	ปานกลาง
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์	3.44	.80	ปานกลาง	3.45	.81	ปานกลาง	3.45	.80	ปานกลาง
8. กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น ได้อ่านที่เขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ	3.32	.78	ปานกลาง	3.33	.80	ปานกลาง	3.32	.76	ปานกลาง
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรม บริการสังคม ช่วยเหลือ ทั้งร่างกาย และทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ	3.34	.70	ปานกลาง	3.34	.76	ปานกลาง	3.33	.73	ปานกลาง
รวม	3.59	.74	ปานกลาง	3.60	.75	ปานกลาง	3.60	.75	ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 เกี่ยวกับด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ทุกอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ใน ระดับปานกลาง (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=3.59$, S.D.=.74, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=3.60$, S.D.=.75, ลูกจ้าง $\bar{X}=3.60$, S.D.=.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกกลุ่มอาชีพ คือข้อ 1 กีฬาเพื่อนันทนาการทั้งกลางแจ้งและในร่ม (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=4.15$, S.D.=.75, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=4.14$, S.D.=.75, ลูกจ้าง $\bar{X}=4.15$, S.D.=.74) ข้อ 2 เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=4.36$, S.D.=.66, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=4.35$, S.D.=.63, ลูกจ้าง $\bar{X}=4.35$, S.D.=.70) ข้อ 5 การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง

(ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X} = 4.38$, S.D.=.75, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X} = 4.36$, S.D.=.76, ลูกจ้าง $\bar{X} = 4.38$, S.D.=.78) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับน้อย คือข้อ3 ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X} = 2.21$, S.D.=.78, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X} = 2.22$, S.D.=.76, ลูกจ้าง $\bar{X} = 2.21$, S.D.=.70) นอกนั้นมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการทุกกลุ่มอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 24 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา อาชีพผู้ปกครอง (n = 600)

รายการตัวแปร	ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ

1. เพศ

ชาย	3.90	.75	มาก
หญิง	3.80	.77	มาก
2. ชั้นปีที่ศึกษา			
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1	3.84	.76	มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2	3.90	.78	มาก
ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3	3.80	.80	มาก
3. สาขาวิชา			
บัญชี	3.78	.79	มาก
การตลาด	3.90	.81	มาก
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.76	.78	มาก
การท่องเที่ยว	3.95	.76	มาก
4. อาชีพของผู้ปกครอง			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.01	.75	มาก
ธุรกิจส่วนตัว	3.80	.74	มาก
ลูกจ้าง	3.74	.83	มาก
รวม	3.84	.77	มาก

จากตาราง 24 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 โดยรวมทุกด้าน ทุกตัวแปร อยู่ในระดับมาก เพศ ชาย $\bar{X}=3.90$,S.D.=.75, หญิง $\bar{X}=3.80$,S.D.=.77) , ชั้นปีที่ศึกษา (ปีที่1 $\bar{X}=3.84$,S.D.=.76, ปีที่2 $\bar{X}=3.90$,S.D.=.78, ปีที่3 $\bar{X}=3.80$,S.D.=.80), สาขาวิชาที่เรียน (บัญชี $\bar{X}=3.78$,S.D.=.79,การตลาด $\bar{X}=3.90$,S.D.=.81, คอมพิวเตอร์ธุรกิจ $\bar{X}=3.76$,S.D.=.78, การท่องเที่ยว $\bar{X}=3.95$,S.D.=.76) , อาชีพผู้ปกครองนักเรียน (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ $\bar{X}=4.01$,S.D.=.75, ธุรกิจส่วนตัว $\bar{X}=3.80$,S.D.=.74, ลูกจ้าง $\bar{X}=3.74$,S.D.=.83) เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกตัวแปร มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$,S.D.=.77)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา อาชีพผู้ปกครอง โดยวิเคราะห์ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ดังปรากฏตามตาราง 25 - 28

ตาราง 25 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปรเพศ (n = 600)

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D.	t
เพศ				
ชาย	300	3.90	.75	1.61
หญิง	300	3.80	.77	

จากตาราง 25 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา (n = 600)

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
ชั้นปีที่ศึกษา					

ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	0.29	0.52	0.62
ภายในกลุ่ม	597	254.35	0.58		
รวม	599	254.95			

จากตาราง 26 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาที่เรียน (n = 600)

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	7.25	1.81	2.90	0.22

ภายในกลุ่ม	596	272.18	0.63
รวม	599	279.43	

จากตาราง 27 แสดงว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่เรียนในสาขาวิชาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปร อาชีพผู้ปกครอง (n = 600)

แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	4.882	2.436	7.235*	.004

ภายในกลุ่ม	597	131.907	.336
รวม	599	136.789	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตาราง 28 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี แอล เอส ดี (LSD = Least Significant Difference's Method) ดังปรากฏในตาราง 28

ตาราง 29 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง (n = 600)

อาชีพผู้ปกครอง	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว	ลูกจ้าง
$\bar{X}$	4.01	3.80	3.74

ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.01	-	.194*	.274*
ธุรกิจส่วนตัว	3.80		-	.080
ลูกจ้าง	3.74			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่านักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นพบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครอง มีอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.01$) มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกับนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.80$) และมีอาชีพเป็นลูกจ้าง ($\bar{X} = 3.74$) โดยนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ มากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว, และอาชีพเป็นลูกจ้าง ส่วนอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการให้ข้อคิดเห็นโดยอิสระของผู้ตอบแบบสอบถามของข้อคำถาม ปลายเปิด โดยจัดลำดับความถี่ของความคล้ายคลึงกันของความคิดเห็นจากจำนวนมากไปสู่น้อย โดยแยกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์

1. โรงเรียนควรยึดถือว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ในโรงเรียนควรจัดอย่างจริงจัง และถือเป็นการเรียนด้วย
2. โรงเรียนควรมีคณะกรรมการดำเนินการ ประกอบด้วยอาจารย์ร่วมกับนักเรียน
3. โรงเรียนควรสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการจากนักเรียนก่อนจัดการ

4. โรงเรียนควรจัดงบประมาณไว้ให้ถือเป็นส่วนสำคัญเหมือนกิจกรรมนักเรียนทุกๆ ด้าน
5. โรงเรียนควรกำหนดให้ครูทุกๆ คนได้ร่วมกิจกรรมนั้นนันทนาการจะได้เข้าใจนักเรียนมาก

ขึ้น

ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

1. โรงเรียนควรมีสถานที่ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่เป็นมาตรฐานและถาวร
2. โรงเรียนควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลการใช้สถานที่อย่างเฉพาะเจาะจง และเป็นเจ้าหน้าที่ที่เข้าใจในการใช้อุปกรณ์ประกอบการเล่น, เรียน, กิจกรรมนันทนาการ
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมในร่มมีน้อยควรจัดเป็นอาคารสำหรับกิจกรรมในร่มโดยเฉพาะ
4. ควรเพิ่มอุปกรณ์กีฬาและการละเล่นต่างๆ ให้มากและเพียงพอ
5. ควรมีการซ่อมแซม ดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์การเล่นเกม อุปกรณ์อื่นๆ ให้

อยู่ในสภาพดี

6. ควรมีห้องดนตรีไว้ให้เล่นโดยเฉพาะ
7. ควรมีการบริการน้ำดื่มที่สะอาด เป็นระบบ, น้ำเย็นให้มากพอไม่ต้องจัดซุ้มบริการขาย

น้ำดื่ม

8. ควรมียานพาหนะในการพานักเรียนไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ เป็นของโรงเรียนเอง

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

1. ควรมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการให้คำแนะนำในกิจกรรมนั้นๆ
2. บุคลากรด้านกิจกรรมนันทนาการควรมีให้มากพอ อาจจะเป็นครู อาจารย์ อื่นๆ ที่มาช่วยด้วยก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นอาจารย์กิจกรรมหรืออาจารย์สอนพลศึกษา นันทนาการเท่านั้น
3. ขณะมีกิจกรรมบุคลากรผู้ให้บริการควรอยู่ดูแลและบริการตลอดเวลา
4. บุคลากรไม่ควรเอาเรื่องคะแนนมาข่มขู่ หรือต่อรองในการบริการกิจกรรม
5. บุคลากรควรมีมนุษยสัมพันธ์ในการดูแลให้บริการนักเรียน มิใช่เอาแต่ดู ด่า ว่า กล่าว

มากเกินไป เพราะการเล่นกิจกรรมต่างๆ ต้องการความสบายใจมากกว่า

ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

1. ความสอบถามความต้องการของนักเรียนว่าส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมอะไร แล้วค่อยจัดส่งเสริมกิจกรรมนั้นๆ
2. กิจกรรมบางอย่างมีผู้สนใจน้อย เช่น การประดิษฐ์หรือศิลปะหัตถกรรมควรส่งเสริมด้วยตามสมควร
3. กิจกรรมบางอย่างควรจัดแยกเฉพาะผู้ชายหรือผู้หญิง ตามความเหมาะสม
4. โรงเรียนควรมีวิธีการจูงใจให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมประเภทที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมบ้าง
5. ความจัดกิจกรรมให้หลากหลายและกระตุ้นให้มีการแสดงออกมาก ๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3

สมมุติฐานของการวิจัย

นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน และอาชีพของผู้ปกครอง ต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 - 3 โรงเรียนอาชีวศึกษาสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ปีการศึกษา 2550 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เคริจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จำนวน 600 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยถามแยกเป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ 2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และ 4. ด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ มีจำนวน 31 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแจกแจงความถี่แล้วแปลงเป็นร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งเป็นรายชื่อและรายด้าน

3. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่เรียน อาชีพของผู้ปกครอง โดยทำการวิเคราะห์ค่าที่ (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม และกรณีผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะต้องตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป โดยใช้วิธีการของ นิวแมนคูลส์ (Newman Keul's Method)

4. นำข้อมูลความคิดเห็นโดยอิสระที่แสดงในตอนที่ 3 ของแบบสอบถาม มาพิจารณาความถี่ซ้ำๆ ที่เหมือนๆ กันหรือใกล้เคียงกันมาจัดลำดับความสำคัญจากความถี่มากไปสู่ความถี่น้อย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาลักษณะทั่วไปของนักเรียนอาชีวศึกษาที่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งตอบแบบสอบถามจำนวน 600 คน พบเป็นเพศชายและหญิงเท่าๆ กัน คือ 300 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 – 3 ชั้นละ 300 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่เรียนในสาขาวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 202 คนคิดเป็นร้อยละ 33.68 รองลงมาสาขาวิชาการตลาด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 31.66 และที่เป็นอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 43.51 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 40.16

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความต้องการ พบว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 พบอยู่ในระดับมาก คือ ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ($\bar{X}$ =4.06) ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$ =3.83)

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนด้านประเภทกิจกรรมนั้นหนานการมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน

จากการทดสอบสมมุติฐานของตัวแปรต่างๆ พบดังนี้

2.2.1 นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชา ที่เรียน แตกต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.2.2 นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพเป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.01$) มีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการต่างกับนักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.08$) และมีอาชีพเป็นลูกจ้าง ($\bar{X} = 3.74$) โดยที่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพเป็นลูกจ้าง

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์หาความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนานการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมนั้นหนานการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจให้มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต นอกจากนั้นยังเป็นเครื่องมือหรือสื่ออันสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพเหมาะสมในการประกอบอาชีพและดำรงชีพ นอกจากนั้นยังเป็นปัจจัยในการคลายเครียดให้กับร่างกายที่ทำงานหนักในแต่ละวัน ช่วยให้อารมณ์ได้พักผ่อนอันเป็นความต้องการที่จำเป็นอย่างยิ่งของมนุษย์ ทุกเพศวัย ทั้งโลก ซึ่งเป็นความต้องการทางด้านร่างกายหรือสรีรวิทยา (Physiological Needs) ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลทำให้นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของสมบัติ กาญจนกิจ (2544:18-19) ที่ว่าการจัดการนั้นหนานการนับเป็นสิ่งที่จำเป็นที่องค์กรหน่วยงานต่างๆ

ทั้งภาครัฐและเอกชน พึงให้ความสำคัญที่จะต้องจัดบริการให้บุคลากรภายในพึงจะได้รับ จะได้ช่วยในการเสริมสร้างคุณภาพของบุคคลให้มีสมรรถภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น เพราะคนมีคุณภาพทางกายและจิตใจได้จากการได้รับกิจกรรมนันทนาการ นอกจากนั้นยังช่วยในการเพิ่มผลผลิตในองค์การได้โดยตรง และสอดคล้องกับแนวคิดของ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527:15) ที่ว่านันทนาการมีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องถือเป็นนโยบาย โดยต้องจัดบริการให้กับนักเรียน เพราะนักเรียนปรารถนาอยากเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ทั้งภายในระหว่างเรียนในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เพราะจะช่วยให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้ ซึ่งกิจกรรมนันทนาการทุกประเภทยุทธศาสตร์ล้วนแต่ให้คุณค่าแก่นักเรียนทุกเพศ ทุกวัย โดยเฉพาะวัยรุ่นยังมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเขาจักได้รู้จักสังคม เข้าใจระบบการอยู่ร่วมกันอย่างผู้ใหญ่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริณา กาญจนนินทุ (2549:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร พบว่ามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับธีระ นทีวุฒิกุล (2521:40) ได้ศึกษาความต้องการการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านสันทนาการและบำเพ็ญประโยชน์เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา และสอดคล้องกับ อุดม บุตตะ (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า นักเรียนมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกระดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทธยา อินทร์สุวรรณ (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่าบุคลากรมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ พบว่ามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นโยบายและวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งสำคัญของการบริหารจัดการโครงการนันทนาการในโรงเรียน โดยถือว่าโรงเรียนจะต้องจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการอย่างขาดไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมทำให้โรงเรียนต้องการ ดังนั้นนักเรียนจึงเห็นว่า ด้านนโยบาย ต้องมีไว้เสมอและนอกจากนั้นข้อคำถามด้านนโยบายล้วนแต่เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนทั้งสิ้น เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการต้องส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ, กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน จะเห็นได้ว่าเป็นข้อคำถามที่ยังประโยชน์แก่นักเรียนทั้งสิ้น จึงเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องการอยู่ในระดับมาก และทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2527:26-28) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนต้องดำเนินการระดับผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัด

ให้มีกิจกรรมนันทนาการแก่นักเรียนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรทุกระดับชั้นเรียน โดยถือเป็นนโยบายเพราะจะช่วยในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนได้เต็มองค์ประกอบ ของการเรียนรู้วิชาการ รวมถึงการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจด้วย

2. ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมนันทนาการจะต้องอาศัยสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เฉพาะทาง และมีปริมาณที่เพียงพอ จึงจะทำให้สามารถสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีจำนวนมากทุกระดับชั้น ครั้นมีน้อยโอกาสได้ร่วมกิจกรรม ผักผ่อนก็น้อยไปด้วยย่อมไม่เกิดผลตามหลักและปรัชญานันทนาการได้ นักเรียนย่อมเข้าใจในประเด็นนี้ เมื่อพิจารณาจากสภาพที่เป็นอยู่ก็มีปริมาณไม่เพียงพออยู่แล้ว จึงทำให้นักเรียนแทบไม่สนใจแล้วหลบหลีกไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนได้เลย จึงเป็นผลย้อนกลับทำให้นักเรียนอยากมีสถานที่อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก มีจำนวนเพียงพอ สภาพสมบูรณ์ปลอดภัยด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริณา กาญจนนินทุ (2549:บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร พบว่ามีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความต้องการด้านนี้เป็นปัจจัยหลักของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ เพราะต้องขอความสะดวก ขอความร่วมมือ เป็นปัจจัยทางสังคมจิตวิทยา (Social Psycology) เช่น ผู้นำกิจกรรมต่างๆ ต้องมีให้เห็นและช่วยสอน แนะนำ ช่วยเหลือ ป้องกันความปลอดภัย และนอกจากนั้นมีความมั่นใจในการฝึกฝนทักษะกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง และในข้อคำถามต่างๆ ทำให้คิดได้ทั้งสิ้น เช่น ต้องการผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ ปฏิภาณไหวพริบดี สนใจเอาใจใส่ในการทำกิจกรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นธรรมชาติของผู้มาใช้บริการ จะต้องการผู้บริการที่ดี ดังที่กำโชค เผือกสุวรรณ (2538:40) กล่าวว่า ผู้นำนันทนาการที่เป็นทั้งผู้จัดการและผู้นำกิจกรรมที่มีคุณภาพ ทำหน้าที่บริการอย่างดีเยี่ยม นอกจากนั้นจะต้อง สอน แนะนำ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น สวยงาม เหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม บุตตะ (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกีฬา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่านักเรียนมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทริยา อินทร์สุวรรณ (2547:บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม พบว่า บุคลากรมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก

4. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหาร
คณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3 มีความต้องการ
อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นมีหลากหลายประเภทที่ประสงค์
ให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนวัยนี้เป็นวัยรุ่น ถ้าปล่อยให้แสดงความคิดเห็นโดย
อิสระ ย่อมปรารถนากิจกรรมที่ได้แสดงออกร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ และนอกจากนั้นจะเป็น
กิจกรรมหนัก ซึ่งได้ใช้กำลังร่างกาย จะได้คลายความเครียดจากความเหนื่อยล้า โดยที่นักเรียน
อยากเล่น อยากระบายอารมณ์ออกมาเป็นสำเนียงเสียงต่างๆ ดังนั้นจะเห็นว่ามีความต้องการการจัด
กิจกรรมนันทนาการ ในระดับมาก ในข้อที่เกี่ยวกับการเล่นเกม กีฬา ดนตรี ร้องเพลง
นอกจากนั้นสภาวะทางสังคมที่ชี้้นำให้กับวัยรุ่นของนักเรียนด้วย เช่น การชอบคอมพิวเตอร์ เล่น
เกมสกีอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และกิจกรรมอื่นๆ เช่น การฝีมือ หัตถกรรม นักเรียนสนใจน้อย เด็ก
มองเห็นคุณค่าด้านนี้ลดลงอันเนื่องมาจากมองไม่เห็นความสำคัญเพราะสังคมและสื่อชี้้นำในด้านศิลปะ
หัตถกรรมน้อย จะมีเฉพาะบุคคลที่มีพื้นฐานมีพรสวรรค์ และชอบเป็นพิเศษเท่านั้น จึงทำให้เป็น
ผลรวม เมื่อพิจารณาหลายๆ ข้อย่อยทำให้มีความต้องการปานกลางได้

2. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 จำแนกตามตัวแปรดังนี้

2.1 เพศ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร 3 ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความปรารถนาต้องการตอบสนองให้กับ
ร่างกายเพื่อคลายความเครียด หรือพัฒนาสุขภาพกาย ใจ นั้น ทุกคนมีความต้องการเหมือนกัน ซึ่ง
กิจกรรมนันทนาการต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องมือหรือสื่อที่ส่งเสริมให้เกิดผลการพัฒนาสุขภาพ
กาย ใจ และผ่อนคลายความเครียด ได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ได้เท่าเทียมกัน เพราะกิจกรรม
นันทนาการที่โรงเรียนจัดไว้นั้นล้วนแล้วแต่ส่งเสริมความต้องการทางด้านร่างกายทั้งสิ้น จึงเป็น
โอกาสและสิทธิเท่าเทียมกันในการแสวงหา สิ่งทดแทนต่อความต้องการ อนึ่งนักเรียนในวัยชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1-3 เป็นวัยรุ่น อายุใกล้เคียงกัน ทั้งเพศชายและเพศหญิง การ
พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และด้านสังคมไม่แตกต่างกัน ต้องการเล่นและสังคมเป็นกลุ่ม
ร่วมกัน จึงเป็นสิ่งที่ไม่แปลกเลยที่ว่ามี ความชอบ และต้องการร่วมกิจกรรมนันทนาการเหมือนกัน
ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน และวัยรุ่นที่กล่าวไว้โดย
พุทธทาสภิกขุ จิระชนาภักระ (2549:13) ที่กล่าวว่าเยาวชนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความปรารถนา
ต้องการกิจกรรมร่วมกัน และในกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เกมกีฬาเพื่อนันทนาการการเข้าค่ายพักแรม
การขับร้องเพลง และสอดคล้องกับการวิจัยของของภักทริยา อินทร์สุวรรณ (2547:บทคัดย่อ) ที่วิจัย
เรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร พบว่า บุคลากรที่เพศ

แตกต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา เทียมเพชร (2548:13) ที่ได้ศึกษาการใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3 พบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความต้องการใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

2. ชั้นปีที่ศึกษาและสาขาวิชาที่เรียน นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่เรียนในชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับชั้นและสาขาวิชาที่เรียนต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะชั้นปีที่ศึกษาและสาขาวิชาที่เรียนนั้นไม่เป็นอุปสรรคในเรื่องโอกาสและประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่นักเรียนจะแสวงหามาเล่นและร่วมกิจกรรมตามความต้องการ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนจัดบริการโครงการนันทนาการให้กับนักเรียนทุกระดับชั้นทุกคนได้รับเท่าเทียมกัน และนอกจากนั้น วิชากิจกรรมทางพลานามัยและกิจกรรมเสริมสุขภาพ โรงเรียนจัดบริการให้เด็กทุกคนได้เข้าร่วมในรูปชมรม โดยมีได้กำหนดชั้นปีที่เรียนหรือสาขาวิชาที่เรียน อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนหลากหลายสาขาวิชาได้อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน ได้รู้จักกัน ซึ่งกิจกรรมนันทนาการล้วนแล้วแต่สร้างสัมพันธ์ภาพต่อกัน ทั้งเพศ อายุ สาขาวิชา และชั้นปีที่ศึกษาให้เป็นหนึ่งเดียวของสังคม การศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพอยู่แล้ว จึงเป็นโอกาสทำให้ความเข้าใจ ความชอบ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเหมือนกันหรือเท่าเทียมกันได้ จึงเป็นผลให้มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กิรณา กาญจนินทุ (2549:บทคัดย่อ) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหารศูนย์กำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีคือ ปี 1-4 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. อาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดู ภาวะพฤติกรรมสังคมต่างกันได้ เช่น นักเรียนบางคนต้องช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครองทำงานและหรือรีบร้อนกลับบ้าน การสนับสนุนส่งเสริมของผู้ปกครองที่มีฐานะทางการเงินต่างกัน สภาพภาพของผู้ปกครองอันเนื่องมาจากอาชีพต่างๆกัน ก็อาจมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของนักเรียนได้ เป็นผลให้นักเรียนบางคน ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ในยามว่าง หลังเลิกเรียนได้ หรืออาจเป็นค่านิยมในการเลี้ยงดูภายในครอบครัวที่ไม่น้อยได้เล่น หรือร่วมกิจกรรม โดยที่ผู้ปกครองบางคน บางอาชีพมุ่งหวังให้นักเรียนสนใจแต่งานวิชาการ ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าตำราตลอด มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางความรู้เท่านั้นก็อาจเป็นไปได้ จึงทำให้นักเรียนไม่ได้มีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้ในประโยชน์ของนันทนาการ ไม่สามารถเข้าใจและรับรู้ได้อย่างถูกต้อง จึงอาจเป็นผลให้มีความต้องการมากน้อยระหว่างกลุ่มแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชา จันทรโสม (2529:49-50) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ชอบพอ และความต้องการตอบสนองต่อตนเองนั้น

ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลของพ่อแม่ ในด้านสถานภาพ ฐานะการเงิน อาชีพและเศรษฐกิจได้ อันเป็นพฤติกรรมทางสังคมจิตวิทยาอย่างหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก คือด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ เพราะฉะนั้นในด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ควรจัดการดำเนินการปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลตามความต้องการของนักเรียนและพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ อีกทั้งทำการพัฒนากิจกรรมด้านอื่นๆ ไปพร้อมกัน ทั้งนี้ต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางคือด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ควรปรับปรุงเป็นการด่วน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อย่อยๆ ความต้องการอยู่ในระดับน้อย คือ ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน และมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง คือ เต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะรวมทั้งแอโรบิค , กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง , กิจกรรมเลี้ยงสัตว์ , กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น ใต้วาที่ เขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ และกิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรมบริการสังคม ช่วยเหลือทั้งร่างกายและทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ ควรแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของนักเรียน ผู้รู้ ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรที่เป็นปัจจัยอิทธิพลต่อความต้องการของ นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 โดยเพิ่มตัวแปรด้านอื่นๆ ให้มากขึ้น

2.3 ควรศึกษาความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ในโอกาสใกล้เคียงกัน

2.4 ควรศึกษาความต้องการของนักเรียนในเขตหรือสังกัดอื่นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดเพื่อจะได้นำข้อมูลมาจัดพัฒนาเชิงวิชาการต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). *มนุษย์สัมพันธ์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยาการพิมพ์.
- กำโชค เผือกสุวรรณ. (2538). *ผู้นำสันตนาการ*. กรุงเทพฯ : เกษมศรีการพิมพ์.
- โกศล วงศ์สวรรค์. (2550, 12 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย ปราโมทย์ ปรีไทย, ที่โรงเรียนเทคโนโลยี
กรุงธน.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2527, 10 มกราคม). นันทนาการกับความต้องการของมนุษย์. *วารสาร
สุศึกษาพลศึกษาและสันตนาการ*. 1 (12) : 80 – 81.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2527). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2532). *นันทนาการชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2530). *นันทนาการชุมชนและโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- เนก ณะศิริ. (2539). *สมาธิกับคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สายน้ำ.
- ชลิต รัตน์. (2538). *การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรใน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา).
สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ ยาวพัฒน์. (2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. (2521). *การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย*. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2532). *กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย*. ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรม
นันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____. (2532). *กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย*. ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมนันทนาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). *การวิจัยเบื้องต้น*. บทความ. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- บุญเสริม อุทัยผล. (2530). *นันทนาการเบื้องต้น*. เชียงใหม่ : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์วิทยาลัยครู
เชียงใหม่.
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ ; คนอื่นๆ . (2523). *การใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการของ
ประชากรกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา อุทิสัน. (2544). *การดนตรีและเพลง*. เอกสารประกอบการสอนดนตรีและเพลง.
กรุงเทพฯ : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พิสมัย พลายงาม. (2539). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีรพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2527). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2532). “โครงการพลศึกษา,” สุขศึกษาและนันทนาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ภัทริยา อินทร์สุวรรณ. (2547). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินทิพนิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิริยา กาญจนินทุ. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักศึกษาวิชาทหารศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ศูนย์การกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษาริการ. (2548). ข้อมูลสถิติจำนวนนักเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- _____. (2545). แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปวช. 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546) ปวส. 2546 กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). นันทนาการกับคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2540). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทรเฒ. (2529). จัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาในการจูงใจ. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์น.
- อภิวัฒน์ เสือปาน. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. ปรินทิพนิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ รักธรรม. (2527). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.

- อาภรณ์ มณีโชติ. (2538). *การศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนและเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษาแห่งชาติ. กิจกรรมนันทนาการของศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อุดม บุตตะ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York : McGraw – Hill.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of psylochogical testing*. New York : Harper and Raw.
- Flegle, Mac Jeanne Mcdaiel. (1973, May). The Use of leisure Time By High School Student in the Suburbs of Detroit Michigan. *Dissertation Abstracts International*. 33 (11) : 6391 – A
- Holbrook, James Edward. (1993, February). Current Problem and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education. Reaction and Athletics at Colleges and Universities. *Dissertation Abstracts International*. 37 (10) : 2735 – A
- Howell, R. ;& Howell, M. (1987). *Foundation of Health*. Alberta : Canada Corton.
- Humphrey, Robert D. (1960). *The Relationship of Participation in Out of School Activities To School Achievement*. Thesis Abstract. No. 6. Indiana : School of Education, Indiana University.
- Kraus, R. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. 3rd ed. Glenview : Foreman.
- Kregcie, Robert V. ;& Morgan Daeyle M. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 608.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Row.
- Nonntogmah, Samne ;& Yakuber. (1982). Physical Education Program Offered in Iowa University. *Dissertation Abstract International*. Nd.
- Raymore, Leslie Ann. (1994, August). The Tradition from Adolescence to Young Adulthood : Predictors of leisure Behavior. *Dissertation Abstracts International*. 56 (20) : Dai – A
- Scott, Ethel Oliva. (1971, July). *The Relationships of Selected Components of Leisure Activities Experiences to the School*. Dissertatation Abstracts International. 32 (1) : 264 A – 265 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา

สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

คำชี้แจงเกี่ยวกับคำถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักเรียนกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ คำตอบของนักเรียนจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนต่อการบริหารจัดการการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
โรงเรียน แบ่งเป็น 4 ด้าน

1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์
2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
4. ด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือ
ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน ☐ หน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตามสภาพที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ชั้นปีที่ศึกษา

☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2

☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3

3. สาขาวิชา

☐ บัญชี

☐ การตลาด

☐ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

☐ การท่องเที่ยว

4. อาชีพของผู้ปกครอง

☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

☐ ธุรกิจส่วนตัว

☐ ลูกจ้าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียน
ในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม
การศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร 3

การตอบแบบสอบถาม

1. เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างตามระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
นักเรียน โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	ความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ความต้องการมาก
3	หมายถึง	ความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ความต้องการน้อย
1	หมายถึง	ความต้องการน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

ข้อคิดเห็น	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์					
1. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ					
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีงามของนักเรียนในโรงเรียน					
3. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายของโรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งหวังในการพัฒนาคุณภาพชีวิต					
4. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อให้ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
5. กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนร่วมกิจกรรมได้ตามความต้องการ					
6. มีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนอย่างเพียงพอ					
ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง					
2. สถานที่ประกอบกิจกรรมนันทนาการในร่ม					
3. สถานที่ประกอบกิจกรรมทุกแห่งมีมาตรฐานความปลอดภัย					
4. สภาพห้องกิจกรรมมีอากาศถ่ายเทดี					
5. มีห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอและถูกสุขลักษณะ					
6. มีการจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้พร้อมภาชนะเพียงพอ และมีความสมบูรณ์					
7. มีอุปกรณ์ประกอบการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพียงพอและหลากหลาย					
8. บริเวณโดยรอบอาคารกิจกรรมกว้างขวางและร่มรื่น					

ข้อคิดเห็น	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 9. มีการจัดการการใช้พื้นที่สนาม อุปกรณ์อย่างเป็นระเบียบ					
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ 1. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีความรู้ เข้าใจและสามารถนำกิจกรรมประเภทนั้นๆ					
2. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีบุคลิกภาพส่วนตนเองที่แสดงความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่					
3. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการสนใจเอาใจใส่ต่อผู้ร่วมกิจกรรมนั้นทนทานการอย่างสม่ำเสมอ					
4. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีงามกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน					
5. ผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการมีสุขภาพจิตสุขภาพกายสมบูรณ์					
6. มีบุคลากรให้บริการดูแลอำนวยความสะดวกให้ผู้ร่วมกิจกรรมในการขอกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างดี					
7. มีบุคลากรทำหน้าที่สอนและฝึกหัดทักษะกิจกรรมนั้นทนทานการประจำสถานประกอบกิจกรรมตลอดเวลา					
ด้านประเภทกิจกรรมนั้นทนทานการ 1. กีฬาเพื่อนั้นทนทานการทั้งกลางแจ้งและในร่ม					
2. เกมการเล่นในห้องรวมทั้งเกมอินเทอร์เน็ต					
3. ศิลปหัตถกรรม เช่น การประดิษฐ์ การเย็บปัก การปั้น การวาดเขียน					
4. เต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ รวมทั้งแอโรบิค					
5. การดนตรี การร้องเพลง การฟังเพลง					
6. กิจกรรมค่ายพักแรม กลางแจ้ง					
7. กิจกรรมเลี้ยงสังสรรค์					

ข้อคิดเห็น	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านประเภทกิจกรรมนั้นหนากการ 8. กิจกรรมวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน เช่น โต้วาทีเขียนการ์ตูน แต่งกลอน อ่านทำนองต่างๆ					
9. กิจกรรมอาสาสมัคร เช่น ชมรมบริการสังคม ช่วยเหลือ ทั้งร่างกายและทุนทรัพย์ต่อสังคมต่างๆ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับความต้องการ
การจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดบริหาร
งานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3

1. ด้านนโยบาย วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ	นายชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ	นายจุมพล ลัมพาภวัฒน์
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ	ดร.กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอดมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน
4. ชื่อ	ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ
ตำแหน่ง	รองศาสตราจารย์ ข้าราชการบำนาญ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ชื่อ	นายโกศล วงศ์สวรรค์
ตำแหน่ง	อาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทคโนโลยีกรุงธนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายปราโมทย์ ปรีไทย
วันเดือนปีเกิด	14 ตุลาคม 2509
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	42 / 79 หมู่ 12 ถนนบางบอน 5 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์ปราโมทย์พัฒนาบุคลากร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์ปราโมทย์พัฒนาบุคลากร 42 / 79 หมู่ 12 ถนนบางบอน 5 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2528	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
พ.ศ.2531	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ.2551	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ